

Domoljub

V Ljubljani 22. januarja 1941

Leto 54 Štev. 4

Slovinci in Hrvatje

V zadnjem času, zlasti ob Korošcevi smrti, so spregovorili nekateri hrvatski listi o razmerju med Slovenci in Hrvati. Prineslo je te glasove tudi glasilo Hrvatske kmečke stranke »Hrvatski dnevnik« in jim tako dalo poudarka. Ti glasovi naglašajo kulturno sorodnost Slovencev in Hrvatov in podčrtavajo željo, da bi prišlo do večjega sodelovanja dveh sorodnih narodov in da bi se zabrisale posledice dosedanje nepotrebne politične napetosti med obema. Brez pridržka moramo pozdraviti take glasove. Vedno smo Slovenci obžalovali vsak nesporazum med bratskima narodoma in vedno nam je bilo hudo, da nas Hrvatje niso pravično razumeli. Pri vseh razlikah, ki so med Slovenci in Hrvati, je vendar med njimi mogoče ne samo veliko kulturno zблиžanje, ampak tudi gospodarstvo. Vsak korak do večjega medsebojnega razumevanja pomeni brez dvoma korist obeh strani.

Hrvatski glasovi o Slovencih in Hrvatih pa med drugim tudi poudarjajo, da so delali Slovenci preveč svojo in preveč realno politiko, da se pa niso ozirali na Hrvate in da so zapostavljali idejno politiko. Resnici na ljubo — in le resnica vodi do pravega prijateljstva —, pa moramo v tej zadevi par stvari omeniti in razčistiti.

Kdor je doživljal dobo razpada stare avstrijske države, se bo spominjal dobro, kako radi so Slovenci lekali stikov v Zagrebu. Vsak pa tudi ve, kako so bili mnogi razočarani, ko so videli, da se v l. 1923.—1924. ni moglo več računati na noben dogovor, sklenjen s hrvatskimi voditelji. Saj je težko obnavljati stare stvari in odpirati stare rane, toda težko je tudi pozabiti, kako je n. pr. l. 1924. bila zrušena Davidovičeva vlada, v kateri so prvič imeli Slovenci nekaj besede. Nikdar so Slovenci nismo vtikali v hrvatske razmere, zato nas je tembolj bolelo, da so postavljale hrvatske stranke na Slovenskem kandidate in celo kandidate — Hrvate. Še danes sega do neke mere agitacija iz Hrvatske na slovenska tla, če tudi na Slovenskem živ krst ne razume, iz kakšnega pametnega razloga naj bi se to vrtilo. Pred meseci je prinesel »Hrvatski dnevnik«, glasilo vodilne hrvatske stranke, dolgo poročilo o neki gospodarski zadrugi, ki da jo muje neki Hrvat iz Male Nedelje in ki da ima tisoče in tisoče priglasičenih članov. To zadržano gibanje, ki da se naslanja na Zagreb, da se na Slovenskem zatira. In vendar o tem zatiranju niti najbližja okolica Horvatova ne ve ničesar. In da bi Hrvat seštel svoje soimkušnike, so mu odveč proti obeh rok. Saj na Slovenskem to pisanje nič ne pomeni, toda v Hrvati se more ustvariti mnenje, da Slo-

venci preganjajo tiste, ki se zavzemajo za ideologijo hrvatskega kmečkega gibanja. Prav tako bo vsak Hrvat razumel, da je za Slovence velika neprijetnost, če prinašajo frankovci, o katerih ni mogoče tajiti, da niso močni, celo karte, na katerih je zarisana Velika Hrvatska, kateri naj bi pripadala tudi Slovenija. Je že res, da nas je Slovencev manj kot Hrvatov, toda pravica se menda vendar tudi na Hrvatskem ne računa po številu. Danes se vsi mali narodi in tudi Hrvatje sklicujejo na svoje naravne pravice in torej ne more odločiti samovolja močnejšega. Mi Slovenci smo sicer res majhen narod, toda prav tako je v nas živa zavest, da imamo pravice do samostojnega gospodarskega, kulturnega in političnega življenja, kakor pri Hrvatih. Kot imajo Hrvati pravico, da sami o sebi odločujejo, tako imamo tudi mi pravico, da živimo svoje lastno politično življenje. In kaj bi tajili, da nas je v živo zadelo, da se je ob sporazumu med Hrvati in Srbi uredilo hrvatsko stališče v tej državi, da pa so belgrajski krogi vedno pripovedovali, da Hrvatom ni všeč, da bi obenem bilo rešeno na podoben način tudi slovensko vprašanje. S tem, da tistega, ki je manjši, ponižujejo, gotovo ne delajo za trajno zблиžanje.

Novo bojišče v Abesiniji

Iz vojnih dogodkov zadnjih dni je možno slutiti in sklepati, da se bo na afriškem ozemlju odprlo novo razsežno bojišče in sicer v Abesiniji. Že dalje časa so Angleži zbirali na sudanski meji tik ob Abesiniji velike množice vojaštva, topništva, tankov in drugega orožja, da zavzamejo nazaj tiste kraje, ki jih je italijanska armada zasedla v preteklem poletju. V

Vaje angleških topničarjev v Afriki.

V zadnjih časih se je ponavljalo vprašanje priključitve Strigove k Hrvatski banovini. Če je večina prebivalstva za to, ne bo na Slovenskem nikogar, ki bi to oviral. Zanimivo pa je, da se ob pisanju o Strigovi nihče ne spomni, da sta pripadli tudi slovenski občini Osilnica in Draga pod Hrvatsko banovino in da to prebivalstvo želi zopet pod slovensko oblast, da ne načenjamo vprašanja hrvatskega pouka v slovenskih vaseh.

Omenili smo nekatere stvari, ki mislimo, da jih je treba odkritosrčno povedati, ker se politika ptiča noja nikjer ne obnese. Iz tega je razvidno, zakaj smo morali delati »svojo« politiko. Predpogoj vsakega sodelovanja, ki si ga nihče bolj ne želi kot Slovenci, je polno priznanje enakopravnosti v vsakem oziru in polno spoštovanje narodne samobitnosti enega in drugega. Vprašanje števila ne more biti nikakor odločilno.

Se enkrat naj poudarimo, da nas veseli, ko so hrvatski listi zapisali misli, ki kažejo k zopetnemu zблиžanju med Slovenci in Hrvati. Mi bomo storili za ta cilj vse, kar je mogoče. Več kot misli in besede pa so seveda obojestranska dejanja. Politika dejanj, realna politika, nas bo končno zблиžala, gotovo obojimo v korist. Sedanje hrvatsko vodstvo, ki se je odločilo ob sporazumu za realno politiko, bo upamo, imelo vedno več razumevanja za slovensko stališče.

zadnjem času so pa Angleži prišli na dan še s bivšim abesinskim cesarjem Hajle Selasjem, kateri je v posebnem proglasu pozval sebi vdane Abesince, da naj odpovedo pokorščino italijanskim okupacijskim oblastem in naj se zbere pod njegovim vodstvom, da si bodo zopet osvojili Abesinijo in pridobili izgubljeno svobodo nazaj. Sedaj je za to ugoden trenutek. Baje so na abesinskem ozemlju že izbruhnili večji upori in v Keniji so se morali Italijani že umakniti nazaj na staro abesinsko mejo. Če bodo Abesinci sledili pozivu svojega bivšega cesarja in če bo angleška pomoč zadostna, se zelo lahko zgodi, da bo italijanska vojska zašla v neprijeten položaj, ker je okrog in okrog obkoljena in je stik z Italijo pretrgan razen po morskem poti okrog Afrike in pa po zraku seveda. Na tej poti bi pa italijanske ladje in letalce prestregli Angleži.

V splošnem pa za enkrat z afriških bojišč ni kakšnih posebnih poročil, razen tega, da angleško letalstvo razvija nad vsem afriškim ozemljem silno delavnost. Da tudi italijansko letalstvo ne počiva, je seveda samo po sebi razumljivo. Tako se utegnejo v Afriki razviti še pomembni dogodki za bodoči razvoj.

Rana v naši narodni skupnosti

Slovenski narod je bil v svoji, pred svetom skriti zgodovini, malokdaj tako tesno strnjen v enoto, kakor prav v naših dneh. Res je, kakor so v vsaki skupnosti nesoglasja, ki so plod ali človeške kratkovidnosti ali človeške slabosti ali pa obeh hkrati, tako so bila tudi v slovenski skupnosti mnogokrat trenja in borbe med različnimi mnenji, zlasti v pogledu na vero. Ta različna mnenja so povzročila, da sta se med nami izoblikovala dva tabora: na eni strani velika večina katolištvu zvestih množic, na drugi strani plast sicer maloštevilnih, toda vplivnih liberalnih krogov, ki so predvsem po zgledu tujine zapustili pristnost katolicizma in ga v velikem delu tudi zatajili.

Pogin liberalizma.

Delitev v dva tabora je ostala značilna za Slovence prav do naših dni, ko se je začela izvajati pod vplivom raznih zunanjih okoliščin tudi na tem področju velika sprememba. Liberalizem je doživel svoj polom. Strašni zgledi iz tujine, kjer je liberalizem, kakor v Franciji, povzročil neizmerno gorja, so streznili marsikoga tudi pri nas. Gospodarski nered, ki je le plod gospodarskega liberalizma, je mnoge vnete pristaše tega nauka prepričal, da se je treba vrniti zopet nazaj k pravim, krščanskim osnovam mišljenja in življenja. Tudi žalostna skušnjava z mladino, ki ni ostala le na sredi poti kot njih očetje, ampak se je vrgla v objem popolnega brezboštva, je narekovala slovenskemu liberalnemu človeku, da svoje stališče do vere in do katoliške skupnosti temeljito spremeni. In tako se danes dogaja, da se slovenska skupnost, ki je bila dolgo razbita, zopet obnavlja; ljudje se zopet strinjajo okrog krščanskih osnov javnega in zasebnega življenja, beseda o liberalcih in klerikalcih se vedno manj in manj sliši. Med mladino liberalnega tabora je vstal celo močan pokret, ki se v več točkah zelo bliža zdravemu pojmovanju javnega življenja. Ta nova narodna skupnost je najbolj prišla do izraza ob smrti dr. Antona Korošca, ko se je tudi večina liberalne strani iskreno pridružila žalovanju za velikim voditeljem krščanskega slovenskega ljudstva.

Kulturni boljševizem — naša rana.

Vendar pa se je v to razveseljevo zbiranje zdravih sil slovenskega naroda vrinil rak, ki razjeda zdravje našega narodnega telesa. Ta rak je marksizem. Ne mislimo tukaj toliko na marksizem med delavskimi vrstami. Tudi tam je zelo razširjen in je povzročil veliko razdejavanje. Toda to vsi vemo, vsi vidimo. Ne vidimo pa morda, da se je ta tuji strup zagrizel v velik del našega izobraženstva in ga razkrojil. Ko mi danes govorimo o slovenskem izobraženstvu, moramo ugotoviti, da je v večini prepojeno s kulturnim boljševizmom. To ne velja samo za višje slobo izobraženstva, velja tudi za večji del našega učiteljstva, ki je iz liberalizma zdrknilo v moralni in kulturni boljševizem. Morda se mi še ne zavedamo dovolj pomembnosti tega dejstva. Toda ne bo ga težko razumeti, če se vmislimo v vlogo izobraženstva. Izobraženstvu pripada v narodu vodilna vloga. Izobraženci so vodniki naroda. Če so torej naši vodniki boljševiki, bodo vodili narod v boljševizem. Če je učitelj boljševik, bo vzgajal otro-

ke boljševiško; če je profesor boljševik, bo učil gimnazijca v smislu boljševizma; če je vsučiliški profesor boljševik (in to je tudi marsikateri) bo vzgojil celo vrsto izobražencev, ki bodo potem apostoli kulturnega in moralnega boljševizma.

Naše kulturne razmere.

Trenutne razmere pri nas na Slovenskem dovolj zgovorno povedo, kdo je nosilec boljševiške miselnosti. Tako se je Društvo prijateljev sovjetske Rusije začelo najprej ustanavljati pri naši višji inteligenci. Sovjetski filmi v Ljubljani so oblegani od boljševizma prenasičene inteligence, ki išče v njih nova dražila za svojo razrvano nravo in uprizarja ob njih navdušene manifestacije za boljševizem. Na našem knjižnem trgu kar mrgoli neštevilnih marksističnih književnih založb, od »Modre ptice« preko »Hramac« in »Naše založbe« pa tja do Cankarjeve

družbe, ki načrtno širijo marksistično miselnost med ljudstvom. Za našo inteligenco izhajata kar dve mesečni marksistični reviji, ki ju urejujeta brata Kozaka, »Sodobnost« in »Ljubljanski zvon«, in ki kar tekmujeta med seboj, katera bo bolj pravoverno razlagala nauk marksizma. Narodno gledališče v Ljubljani, ki živi od ljudskih žuljev, je postalo nekaka trdnjava kulturnega marksizma. Na slovenski univerzi, ki bi morala biti po svoji miselnosti le zvesti odraz miselnosti ljudstva, ki jo vzdržuje, v glavnem prevladujejo načela marksističnega pojmovanja znanosti. Zdi se, da so to nekake trdnjave sredi slovenske skupnosti, ki živijo narodu odtujeno življenje in iz katerih veje med ljudstvo duh marksističnega razkroja.

Na našem narodnem telesu zija torej nevarna rana, ki je zastrupljena in se naglo širi. Rana je toliko bolj nevarna, ker je na glavi. Ozdraviti to rano, tudi če bo bolelo, je čimprej potrebno. Naša skupnost mora biti očiščena vse narodu in krščanstvu tuje navlake, ki kazi lepoto narodove podobe in ruši njegovo enotnost.

Obnova družine

»Kdor ima mladino, ima bodočnost.« Ta stavek je resničen; toda prav tako resničen je stavek, da ima le tisti mladino in bodočnost, ki ima družino. Družina je živa praelica naroda, iz katere se vedno znova gradi in pomlaja. Zdrave družine — zdrav narod, bolne družine — umirajoč narod.

V družini se novo življenje poraja, krepi in razvija; ne le telesno življenje, marveč tudi duhovno, нравno, versko in družabno življenje. Toda kakor se tam razvije, to je odločilno, ne le za starše in otroke, marveč tudi za Cerkev in narod. Če cveto v družini strah božji, čistost, zvestoba, edinstvo in ljubezen, če izhajajo iz nje krepostni, to je požretni, zanesljivi, delavni, čisti, pošteni, dobri in požrtvovalni ljudje, potem je za družbo in za narod dobro preskrbljeno.

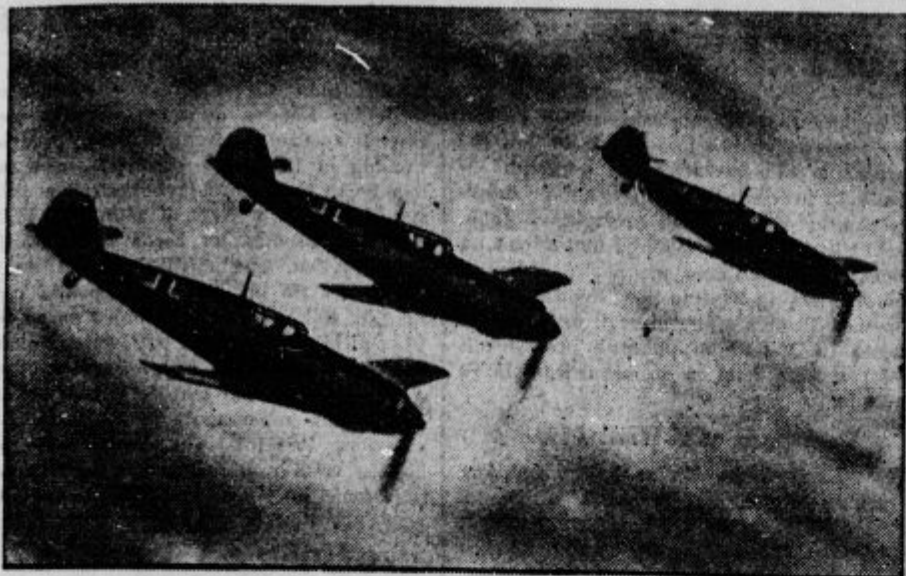
Kdor z odprtim in pozornim očesom gleda v svet, ve, da moderna družina ni več živa celica, ki bi dajala narodu take ljudi. Družina današnjega časa stoji v znamenju propadanja. Ta propad je segel tako daleč, da je načel že celo doslej še zdravo kmečko družino. Edinstvo, svetost in plodovitost, ti od Boga hoteni temelji družine in zakona, se majoje, vera, zvestoba in soglasje je skoraj

izginilo. V neštevilnih romanih in filmih se povečuje nezvestoba in zakonolomstvo. Strašno je število zakonskih ločitev. Naprednic se pomilovalno smehljajo materam, ki so ohranile še veselo in nezlomljivo voljo do otrok. Število krst je večje kot število zibelk in kri nedolžnih, v materinem naročju umorjenih otrok vpije v nebo.

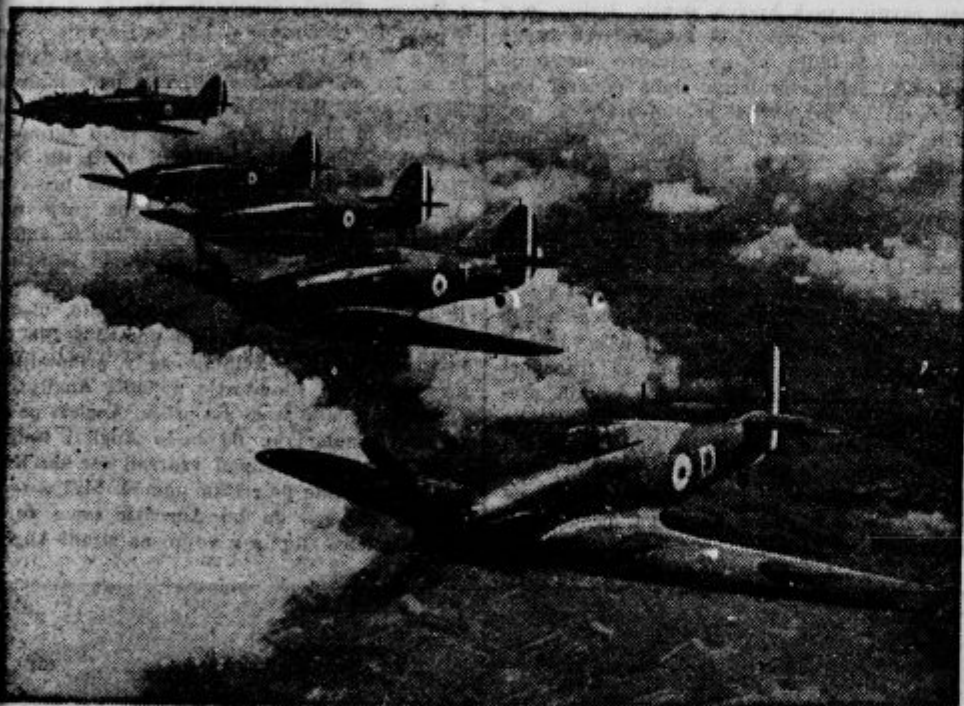
Resni možje, ki se zavedajo svoje odgovornosti, so že davno spoznali nevarnost. Zdravniki, sociologi in psihologi so pisali o krizi modernega zakona in predpisali svoje recepte. Njihovo prizadevanje je bilo zaman. Kako pa naj zdravi zdravnik bolnika, če pa notranjih vzrokov bolezni ni poznal! Kaj pomagajo obliži od zunaj, če pa je organizem v svoji notranjosti obolel. Te zadnje vzroke oboletosti ne morejo oziroma nočejo spoznati. Kajti to je bolezen moderne družbe sploh, odpad od Kristusa, odpad od Boga in njegovih svetih nespremenljivih življenskih zakonov. Kristusa so izrinili iz družin in njegov križ so odstranili iz sob in kamric. Po hišah so pogasili ogrevajoči in poživljajoči ogenj vere in namesto tega so postavili materializma, egoizma (sebičnosti) in uživeljivosti. Zato so se dobri duhovi ljubomi

Naše največje bogastvo so številne družine

Nemška lovska letala »Messerschmidt« nad Anglijo

Angleški Spitfireji, najhitrejša letala na svetu

Važna odločba vojnega ministra

»Službeni vojni list« z dne 18. januarja objavlja tale ukaz vojnega ministra: »Obveščen sem bil, da je pri vpoklicu obveznikov na orožne vaje preteklo leto večkrat prišlo do tega, da so bili posamezni obvezniki klicani na vaje večkrat, včasih po petkrat, dočim nekateri obvezniki niti enkrat. Zgodilo se je, da je bilo med temi obvezniki največ takih, ki so gospodarsko slabše situirani, medtem ko bogatejši niso bili niti vpoklicani. Ker tak način vpoklicanja obveznikov vpliva na moralo širokih slojev, naročam:

1. da poveljniki armadnih in divizijskih oblasti pošljejo svoje načelnike štabov ali njihove pomočnike v posamezna vojna okrožja, da pregledajo, ali in kolikokrat so se ponavljali taki primeri pri vpoklicu na orožne vaje;

2. če bi se izkazalo, da so se ponovno vpoklicali na vaje, in sicer zaradi nepravilnega poslovanja posameznih organov, bodo krivič poklicani na najstrožji odgovor;

3. ker bo tudi letos prišlo do vpoklica na orožne vaje, bodo poveljniki armadnih in divizijskih oblasti organizirali načrt vpoklica na orožne vaje ter vodili evidenco o njihovem vpoklicu, tako da se omenjeni primeri ne bodo več dogajali. Pri izdelovanju načrta vpoklica obveznikov na orožne vaje bodo morali strogo paziti, da se smejo obvezniki, ki so slabše situirani, kakor tudi njihove kore, vpoklicati v tistem času, kadar niso neobhodno potrebni doma za delo v kmetijstvu, gospodarstvu ali trgovini oziroma v kakšni drugi gospodarski panogi;

4. poročilo o nepravilnem vpoklicu na orožne vaje v letu 1940 mi bodo poveljniki armadnih in divizijskih oblasti dostavili do 15. februarja 1941 s potrebnimi pojasnili o vsakem posameznem primeru.

Minister za vojsko in mornarico,
častni adjutant Nj. Vel. kralja,
armadni general *Peter Pešič* s. r.

*****

Peti letni občni zbor Kmečke zveze

V nedeljo 26. januarja bo imela stanovska organizacija slovenskega kmeta Kmečka zveza svoj redni občni zbor. Vršil se bo v Ljubljani, in sicer v Frančiškanski dvorani z začetkom ob 9 dopoldne, to je po prihodu vseh vlakov. Ta občni zbor se bo vršil v znamenju petletnice obstoja Kmečke zveze. Podano bo poročilo o delu in uspehih organizacije v tem razdobju.

Po občnem zboru (okoli 12. ure) se bodo udeležili delegati Krajevnih kmečkih zvez spominske slovesnosti na grobu velikega pokojnika in dobrotnika Kmečke zveze dr. Antona Korošca. Delegati bodo odšli na grob v sprevidu in z društveno zastavo na čelu.

Prosimo vse, ki so bili določeni za delegate, da se občnega zbora gotovo in točno udeležijo. Odbore KKZ pa, ki delegatov še niso določili, opozarjamo, da to storijo čimprej. Delegate javite glavni pisarni v Ljubljani in jim izstavite pooblastila na obrazcu, ki jih je poslal glavni odbor.

Prva pošiljka sovjetskega bombaža pride te dni v Belgrad.

zvestobe, čistoosti in požrtvovalnosti umakili iz naših hiš. Duhovi uničevanja, prepira in razdora, nezvestobe in razbrzdanih strasti so začeli svoje zlobno uničevalno delo.

Papež Pij XI. je leta 1931 svarače dvignil svoje roke v okrožnici o krščanskem zagonu in položil svoj prst na boleče rane, na katerih boleha današnja družina in obenem pokazal človeštvu pot k rešitvi: Samo Kristus Odrešenik in Zveličar more rešiti našo mrtlo družino. On je družino odrešil in povzdignil zvezo moža in žene v sveto in povečano občestvo. On nam je dal v svojem življenju zgled v sv. Družini v Nazaretu.

Ce nam je resno za obnovo našega nade, potem moramo v naše družine spet priti Kristusa. Potem mora krščanska vera ostati živa v naših družinah. Tako kot je okoč na ženitnini v Kani galilejski blago-

slovil dva mlada novoporočenca ob začetku njihovega zakona, tako bo tudi danes razprostrti blagoslavljajoč svoje roke nad naše družine in jih napolnil s svojim svetim blagoslovom.

Kjerkoli je ljubezen med možem in ženo posvečena po ljubezni do Boga, da je odsvit neskončne božje ljubezni, tam se bo družina spremenila v božji vrt sreče in miru. Kjer mati spet sklepa ročice svojega otroka k molitvi in mu dela križ na njegovo čelo, tam bo družina postala svetišče, polno milosti, kraj dobrih duhov, miru in soglasja. Če hočemo obnove, tedaj mora postati spet Kristus Kralj in središče v naših družinah. Iz tako prenovljene družine bo zrastle spet narodu in Cerкви novo, močnejše in boljše življenje.

Vojna divja dalje...

Vojna je tudi v preteklem tednu rušila in uničevala kar naprej brez prestanka in preledka. Včasih se zdi, da so na nekaterih bojiščih vojne operacije za čas prenehale, ali vsaj ponehale, toda to je samo videz, kajti že čez nekaj dni pa še z hujšo silo začno svoje razdiralno delo. Kakor je mogoče razbrati iz posameznih vojnih dogodkov in prav posebno pa iz časopisnih poročil, se vojskujoče države silno pripravljajo, da bodo v pomladnih mesecih, ko bodo vremenske prilike ugodnejše, ena po drugi udarile z vso močjo. Zdi se, da hoče Anglija na vsak način zavleči vojsko vse dotlej, dokler ne bi nastopila Amerika z vso pomočjo na evropskih bojiščih in tako prihitela na pomoč ogroženi Angliji. Zato so najbrže vse angleške operacije več ali manj zavlačevalni poskusi in iskanje časa za poznejše vojne podvige, ko se bo bila odločilna bitka. Na drugi strani se pa seveda tudi Nemčija z vso resnostjo in temeljitostjo pripravlja na trenutek, ko bo njhvoj vodja Hitler dal povelje nemški kopni armadi, da se izkrcna na angleškem otoku, vkoraka v London in tako zaključiti strahotno vojskovanje. Kako se eni in drugi pripravljajo, nam bodo pokazali pomladanski meseci in je verjetno, da moramo na pomlad pričakovati strahotnih napadov.

Za sedaj si pa na kratko oglejmo vojne dogodke preteklega tedna po posameznih bojiščih.

Afriško bojišče

Če izvzamemo italijansko-grško bojišče v Albaniji, se vrši vojna na suhem za sedaj le na afriškem ozemlju. Zdi se, da bo polagoma zagorela vsa Afrika na nešteti krajih v vojnih požarih. Angleži se pripravljajo na zadnji naskok na oblegano trdnjavo in pristanišče Tobruk v italijanski Libiji. To trdnjavo so že popolnoma obkolili in vedno še dovažajo težko topništvo, dočim pa letalstvo iz zraka, vojno brodovje pa z morja bombardira veliko trdnjavo. Vsak trenutek moremo pričakovati splošnega napada in če pade ta trdnjava bo Grazianijevi vojski zadan zopet težek udarec. Mesto in trdnjava Tobruk sta za italijansko armado in velikega pomena. V mestu samem in v okolici je vse polno vojašnic in ufrdb, polno skladišč nafte in živil. Izredne važnosti je za italijansko mornarico tobruško pristanišče. V njem z lahkoto najde zatočišče in zavetišče nad 50 največjih vojnih ladij, ker je morje v pristanišču globoko nad 15 m, kar zadostuje tudi za največje ladje. Prav zaradi pristanišča so Italijani posvetili Tobruku veliko pažnjo in ga najbrže bolj utrdili, kakor drugo vojno luko Benghasi. Angleži se tega dobro zavedajo, zato kopičijo pred trdnjavo velike množine svojih čet in orožja.

Nemci gredo na pomoč

Ze dalje časa se je govorilo, da se vozijo nemški letalci v Italijo, da ji pomagajo, ker je v Afriki prišla zaradi angleškega prodiranja v neprijeten položaj. Za svoje oporišče so si Nemci izbrali otok Sicilijo. Od tu naj bi nemško letalstvo nadziralo takozvani sicilijanski preliv, to je morsko ožino med Sicilijo in afriškim obrežjem. Angleškim ladjam naj bi preprečili svobodno gibanje iz zahodnega dela Sredozemskega morja v vzhodni del. Prišlo je že do velike pomorske bitke ravno v teh vodah, kjer so bile precejšnje izgube na obeh straneh. Potopljena sta bila en italijanski rušilec in ena

angleška križarka. En angleški rušilec in ena nosilka letal sta pa bili hudo poškodovani. Pri tej priliki je bilo po angleških poročilih sestreljenih 12 nemških bombnikov, kar predstavlja za nemško letalstvo tudi precejšnjo izgubo. Angleški piloti so izvedli nadalje hud napad na nemško letališče Catania na Siciliji, kjer so zažgali 40 nemških letal na tleh. Nemški bombniki so napadli otok Malto in vrgli veliko bomb na mesto La Valette in ponovno poškodovali angleško nosilko letal, a so sami izgubili 10 bombnikov.

Vojska v Albaniji

Na albanskem bojišču so boji v zadnjem času nekam zastali. Kaj je vzrok, ni znano. Nekateri mislijo, da so v Albaniji že nastopili nemški letalci. To najbrže ne bo res. Resnica je, da so Italijani v letalih prepeljali čez Jadransko morje mnogo čel, ki so s protinapadi zaustavile grško prodiranje. Grki sicer še napredujejo, toda zelo počasi in si morajo z bajoneti osvojiti vsak kosček zemlje. Italija je v preteklem tednu izmenjala svojega vrhovnega poveljnika Sodduja in na njegovo mesto je stopil sam šef generalnega štaba general Cavallero, ki bo pripravljaval protiofenzivo, ki naj potisne Grke iz Albanije in prode morda tudi v Grčijo samo. Čas nam bo pokazal, če bo imel več sreče, kakor njegovi dosedanji tovariši.

Velik uspeh so Grki dosegli v Jadranskem morju, kjer so najbrže njihove podmornice torpedirale dva velika italijanska potniška parnika in sicer Lombardio (20.000 ton) in Liguria (15.000 ton). Ladji sta prevažali čez morje vojske in orožje v Albanijo. Zaradi nevarnosti pomorskih prevozov se Italijani za transport svojih čet v Albanijo poslužujejo velikih prenosnih letal, med katerimi so baje tudi nemška letala tiste vrste, s katerimi je Nemčija lansko spomlad prenašala svojo armado na Norveško. Italijansko letalstvo je izvršilo v preteklem tednu par hudih napadov na grška mesta, med drugim tudi na Solun.

Nemško-angleško bojišče

Začetek tedna je bil dokaj miren. Prot koncu tedna so pa ponovno odleteli nemški letalci in druga angleška mesta in zmetali na tisoče zažigalnih bomb predvsem na London in Bristol. V povračilo za te nemške napade so pa Angleži bombardirali nemška pristaniška mesta v Nemčiji sami, kot Wilhelmshaven in Bremen ter razna mesta ob Rokavskem prelivu, kjer mislijo Angleži, da čakajo nemški vojaki, da ob ugodni priliki napadejo Anglijo. Kakšnih posebnih bojev pa na tem bojišču ni bilo. Zadnji čas je postala podmorniška vojska precej milejša od prejšnjih tednov in Angleži imeli dokaj manjše izgube kakor prej. Vendar smo mnenja, da je vse to le mir pred viharjem. Prišel bo čas, ko se bodo na tem bojišču vršili najhujši boji, v katerih se bodo prav temeljito pomerile nemške in angleške sile.

Kako pa Amerika?

Vsa ameriška javnost, prav posebno pa ameriška vlada z vsemi svojimi ministri, je mnenja, da je treba brez ozira na denarne trte z vsemi silami pomagati Angliji, dokler je še čas. To spoznanje vedno bolj osvaja Amerikance. V Ameriki so pač mnenja, da bi Anglija, če se bo morala sama bojevati na tolikih bojiščih proti Italiji in Nemčiji, prej ali slej omagala in bi nad njo in nad vsem ogromnim angleškim imperijem zavladali Italija in Nemčija. Tedaj pa, tako pravijo, bomo prišli mi, Amerikanci na vrsto in tedaj pa gorje nam. Najbrže bo takšno stališče pravilno in zato v ne sme izgubiti trenutek več, da bi še nadalje oklevali z takojšnjo pomočjo. Nemško časopisje je to stališče Amerike ostro obsodilo, obesa pa izjavlja, da bo ameriška pomoč prišla tak prepozno, ker bo Nemčija že v prihodnjih 6 mesecih z vso silovitostjo napadla Anglijo, ko ameriška pomoč še ne bo prišla. Angleži pa sprotro poudarjajo, da bodo Angleži tudi če tako hud nemški napad vzdržali vse do tedaj, dokler ne pride ameriška pomoč. Slišijo se pa tudi že glasovi, da bo Amerika sama že do 1. aprila letos stopila v vojno na strani Anglije.

Avstralske čete, ki se bore proti Italijanom v severni Afriki

Naročite najboljši in najbolj razširjeni slovenski tednik, ki je „DOMOLJUB“

Prinaša vedno dve strani slik. Poleg tega pa dobite za malenkostno ceno bogato arilo „Slovenčev koledar“ — ki bo izšel tudi to leto — če ste naročnik „Domoljuba“, Oglejte si „Slovenčev koledar“ pri vaših sosedih, če ga sami nimate! — Naročite „Domoljub“ takoj pri zastopniku v vaši fari ali pa direktno pri
upravi „DOMOLJUBA“, Ljubljana.

375.050 dinarjev požarnih podpor

Uprava „DOMOLJUBA“ do danes že izplačala svojim zvestim naročnikom.

„Nesreča nikdar ne počiva...“

Naročite »Domoljub« že v mesecu januarju in plačajte naročnino, ki je za leto 1941, za one, ki jo bodo plačali že v januarju, ostala nespremenjena, t. j. 38 din — s tem si boste pridobili pravico do požarne podpore 1000 din v primeru požara vašega doma. Izplačilo 1000 dinarjev požarne podpore določa naslednji pravilnik:

I. Vsak naročnik »Domoljub«, ki je v mesecu januarju poravnal celoletno naročnino za leto 1941., prejme od uprave »Domoljub« podporo v znesku 1000 din, ako mu v tem letu hiša, v kateri redno stanuje, pogori, da v njej ni mogoče več stanovati. Naročnikom, ki nimajo lastnega stanovanja, pa jim ob požaru pogori stanovanjska prava, se povrne resnična škoda do tisoč dinarjev.

II. Naročnik »Domoljub« je oni, na kateri naslov list prihaja, oziroma kdor je pisan pri poverjeniku, ne glede na to, kdo mu je dal denar za naročbo lista.

III. Naročniki, ki prejema list pri poverjeniku, naj tam plačajo celoletno naročnino v zgoraj navedenem času in po potrebi, da bosta seznam naročnikov in naročilnica pravočasno odposlana upravi »Domoljub« v Ljubljani.

IV. Naročnik-pogorelec naj naznanilo o požaru priloži županstvu in župninskega urada, da mu je brez lastne krivde

pogorela stanovanjska hiša ali stanovanje, in da je — če prejema list pri poverjeniku — res pravočasno plačal celoletno naročnino za leto 1941.

V. Požarna podpora se ne izplača, če tudi bi bili izpolnjeni vsi drugi pogoji:

1. pogorelcu-naročniku, ki je požar sam povzročil;
2. naročniku, ki mu pogore samo gospodarska poslopja: hlev, skedenj, svinjaki, stelnik, kolnica, kozolec itd.;
3. stanovanjskim podnajemnikom;
4. lastniku dveh ali več stanovanjskih hiš, ako mu pogori hiša, v kateri redno ne stanuje

Če pogori hiša možu, čigar žena je naročena na »Domoljub«, ali hiša očeta, čigar sin ali hči prejema »Domoljub«, pogorelec nima pravice do podpore.

Uprava »Domoljub« se bo tega pravilnika točno držala in prošnji neupravičencev ne bo uvaževala.

V letu 1940 pa je celo požarno podporo prejelo 28 „Domoljubovih“ naročnikov,

ki so pravočasno plačali naročnino za Domoljub. Dva pa sta prejela delno povračilo požarne škode, ker sta bila le najemnika in jima je pogorelo pohištvo.

Naročniki, ki so prejeli požarno podporo so: Bratun Jakob, Besnice 16, Trebeljevo. — Čuček Elizabeta, Kunova 31, Ivanjcl. — Lekše Ana, Ravne 10, Leskovec pri Krškem. — Malovrh Janes, Briše 26, Polhov Gradec. — Babiš Andrej, Britof št. 13 pri Kranju. — Novak Anton, Jagnjenica, Radeče pri Zidanem mostu. — Šetar Vinko, Sv. Lovrenco 84, na Dravskem polju. — Gorše Stefan, Zapudje 2, Dragatuš. — Pospuh Mihael, Srčevica 22, Ponikva. — Pestotnik Franc, Cepije 7, Lukovica. — Juteršek Ivana, Loke 7, Šmarino v Tuhinju. — Štravs (Jamec) Alojzij, Davča 13, Sorica. — Jemec Polona, Davča 13, Sorica. — Jurečič Frančiška, Ostrog 1, Št. Jernej. — Rupar Janes, Log 23, Skofja Loka. — Berišek Alojz, Sela 13, Polšnik (Litijska). — Znidaršič Franc, Mali Ločnik 1, Turjak. — Gabriel Martin, Stane 15, Mirna. — Vlašič Anton, Bedenj 6, Adlešiči. — Pungertar Franc, Mirna vas št. 9, Trebelno. — Mališ Franc, Vinica 41, pri Crnomlju. — Pesdir Karol, Vnanje gorice 93, Brezovica. — Marolt Valentina, Gaberje 16, Janče. — Planinšek Franc, Pristavice 16, Št. Vid pri Sittnu. — Mašgon Valentina, Martinjvrh 46, Zelezniki. — Kentaš Ivana, Horjul 72. — Grebene Ciril, Orešje, Sv. Križ pri Litijski. — Kokalj Marjeta, Bišče 24, Ihan. — Mers Franc, Vel. Varnica 53, Sv. Andraž v Halozah. — Franc Perko, Golnik.

Ne odlašajte, ampak takoj naročite »Domoljub« in ga plačajte že januarja meseca!

Opozorjamo

na 390 nagrad, ki so razpisane za naročnike „Slovenčevega koledarja“. Rešujete zato križanke v koledarju in pošljite nam rešitve križank vsaj do 15. februarja t. l.

Žreb bo izbral nagrajence med onimi, ki so eno ali drugo križanko pravilno rešili!

Vsem zastopnikom!

Poslali smo Vam več izvodov današnje številke „DOMOLJUBA“ za referencno. — Pridobite novih naročnikov!

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Za župnika v Spitaliču je imenovan gospod Anton Pogačnik, dosedaj kaplan pri Sv. Jakobu v Ljubljani.

o Novi niški dekan. Z odlokom belgrajskega nadškofa dr. Ujčića je postavljen v Nišu za župnika in dekana g. Viktor Zakrajšek, duhovnik ljubljanske škofije. Novi župnik bo nastopil svoje službeno mesto prihodnje dal. Sedaj župnik in dekan g. Avramovič se vrača na svoje prejšnje službeno mesto kot župnik v Zaječar. — Čestitamo!

DOMAČE NOVICE

d Samo za sodne markice en milijon dinarjev. Leta 1939 sredi avgusta je izšla uredba, s katero je pravosodno ministrstvo vpe-ljalo poleg drugih sodnih taks tudi posebne sodne markice. Uredba določa, da morajo stranke v sodnih zadevah in pravnih doplačati k vsaki tarifni postavki (h kolkom itd.) še poseben doprinos v obliki sodnih markic. Ta doprinos je določen na 10% vsake tarifne postavke. Ta prispevek je namenjen za vzdrževanje sodnih poslopij in zemljiških knjig, kakor tudi za zidanje novih sodnih poslopij. Dne 15. septembra 1939 se je pričelo na vseh sodiščih v državi pobiranje tega prispevka, plačanega v obliki sodnih markic. Te markice, tako jim pravijo, so donesle že prav čedne milijone sodni upravi. Lani so stranke samo na ljubljanskem okrajnem sodišču plačale nad 162.000 din v markicah. Vsa Slovenija pa je plačala po splošnem računu lani gotovo nad en milijon dinarjev za markice.

d Ministrstvo za prehrano so ustanovili te dni v Belgradu. Za prvega ministra za prehrano je bil imenovan dr. Milan Protič.

d Kako pa ljubljanska. Belgrajske vseučilišče je dobivalo ves čas svojega obstoja obilna darila in volila zavednih Srbov. Rektorat univerze je izdal posebno knjižico o teh volilih in ugotavlja, da ima univerza 75 različnih skladov, ki so vsi skupaj brez obresti in ne upoštevaje izvršena izplačila 63 milijonov dinarjev. S tem denarjem izdaja univerza razne publikacije in dela znanstvena dela. Nobena druga univerza v naši državi se s takšnim premoženjem ne more pohvaliti.

d Zene in dekleta! Vigred, ženski list, je vaš list. Naroča se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Pražakova 8.

d Zvišanje mezd pri Trboveljski premo-gokopni družbi. Prejemski trboveljskih rudarjev so se v primeri s temeljnimi mezdami

mi v maju 1939 zvišali takole: v I. skupini za 60, v II. skupini za 49, v III. skupini za 58, v IV. skupini za 73 in v V. skupini za 75 odstotkov. Za koliko odstotkov so se tekom zgoraj omenjenega razdobja zvišale plače državnih službenecov?

d »Slovenski Delavec« prinaša pregled marksističnih organizacij, ki so bile včlanjene v Strokovni komisiji, kot osrednji marksistični organizaciji za Slovenijo, in katere je zadel razpust. List navaja 11 društev. Nato pa pravi: »Iz gornjega je razvidno, da so bili marksisti razcepljeni na 11 samostojnih organizacij. Pa še to je iz naslovov posameznih organizacij razvidno, kako malo pravega narodnega duha je bilo v njih. Slovensko delavstvo niti po naslovu ni imelo slovenskih strokovnih organizacij. Se manj pa so te organizacije bile slovenske po duhu, ki jih je preveval. Odtujile so se svoji zemlji in svojemu narodu. Tako so tudi izgubile pravico do obstoja.«

d Razpis o predujmih iz fonda za pomoč rentnikom, ki ne prejemajo rent iz inozemstva, je izdalo naše ministrstvo za socialno politiko. Več o tem v »Slovenec« z dne 17. januarja 1941.

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odva-
jati, ki zanesljivo deluje
in ima prijeten okus, je

DARMOL

d Opozorilo delodajalcem! Od 1. XI. 1940 dalje se računajo prispevki za socialno zavarovanje po novi prispevni lestvici. Po novi naredbi se plača na primer za vajence izpod 18 let mesečno 32 do 33 din (mezni razred »0«), za služkinje in postrežnice mesečno 48 do 50 din (mezni razred I). Za nekvalificirano pomožno osebje v gostinskih obratih se plača najmanj 97—101 din (mezni razr. IV).

Proti kašlju vam priporočamo izvrstni Remedia sirup. Dobiva se v vseh lekarnah. Zablevajte izrecno samo domači preparat Remedia sirup, ki je kvalitetno prav tak kot dragi inozemski preparati. Za Slovenijo je poverjeno glavno zastopstvo poznani lekarni Bahovec v Ljubljani.

d Divjelovska brezvestnost. So med divjimi lovci tudi taki, ki ne lovijo divjačine odkrito s puško v roki, ampak zločinsko in zahrbtno na zanke in pasti. Nedavno je lovski čuvaj v kamniški okolici pregledoval revir in si skozi ozki prehod med grmovjem utiral pot. Naenkrat pa ga je zgrabila nevidna roka za prst in ga potegnila kvišku. Lovski čuvaj je kričnil od bolečine in si ogledoval svoj prst, ki je močno krvavel. Po nesreči je bil namreč vtaknil roko v nastavljeno zanko in sprožil utež, ki je stegnila zanko in mu k sreči samo posnela kožo in meso na prstu. Kamen, ki je služil za vzmet zanki, je bil tako težak, da bi bil lovski čuvaj ob življenju, če bi ga zanka prijela za vrat. Brezvestni divji lovci, ki nastavljajo zanke po go-

zdu, niso nevarni samo živalim, ampak tudi ljudem.

d Kako je s sladkorjem. Ministrstvo financ je objavilo v belgrajskih listih naslednje podatke o cenah in potrošnji sladkorja: Tvornice sladkorja nimajo razloga, da povišajo cene sladkorja v tej dobi, t. j. do 1. septembra 1941; ker je sladkor že izdelan in so v njegovi ceni vsebovani vsi proizvodni stroški. Od 1. septembra 1940 do 31. decembra 1940, torej v štirih mesecih, je bilo dano v prodajo 3460 vagonov sladkorja, torej mesečno 865 vagonov in dnevno 29 vagonov. V odgovorajočih mesecih 1939 je bilo danih v promet 3367 vagonov, torej mesečno 841 ali dnevno 28 vagonov sladkorja. V zadnjih štirih mesecih 1938 je znašala prodaja sladkorja samo 725 vagonov mesečno.

Sprejem mladeničev v Inženirsko podčastniško šolo v starosti od 18 do 21 let in Vojno podkovsko šolo v starosti od 17 do 21 let. Rok za prijavo je do 15. marca t. l. — Vsa tozadevna pojasnila dobitte ustmeno ali pismeno: Koncesionirana pisarna Per Franja, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismeni odgovor priložiti kolek ali znamko za 10 din.

d Brezvestno verižništvo. V 5903 primerih so oblasti uvedle postopke proti kršiteljem določb zakonskih uredb za pobijanje draginje in brezvestnega verižništva v vsej državi, razen na Hrvaškem, v času od 1. maja lani do 2. januarja letos. Od tega števila je odpadlo na področje Belgrada 447 primerov, na dravsko banovino 285, na vrbsko 268, na drinsko 919, na zetsko 262, na donavsko 1883, na moravsko pa 1006 in na vardarsko banovino 943 primerov. Na podlagi določil zakonov je bilo 23 oseb poslanih na prisilno bivanje v zapuščene kraje, in sicer iz Belgrada 2, iz Slovenije 2, iz vrbske banovine 1, iz drinske 3 in iz donavske banovine 15. Najvišje denarne kazni so bile izrečene do višine 100.000 din, najdaljša doba prisilnega bivanja pa znaša po 6 mesecev.

d Ne zabavljajte, ampak naznanite! Vse prijave po uredbi o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije kakor tudi po ostalih uredbah, ki imajo namen pobijati draginjo, nadzorovati cene, se morajo pošiljati splošni upravnim oblastim prve stopnje (okr. načelstvu, predstojništvu policije, na področju uprave Belgrada pa pristojnemu okraju). Prijave pa se lahko pošiljajo tudi ostalim oblastem, kakor n. pr. drž. tožilu in sodišču, uradu za nadzorstvo nad cenami itd. Prijave smejo biti tudi nepodpisane. Vse posle glede takšnih prijav izvajajo splošne upravne oblasti prve stopnje, ki so pristojne tudi za pre-sojanje vseh teh stvari.

d Kritike nikoli ni preveč. »Hrvatski dnevnik« prinaša uvodnik, kjer se bavi s razburjenjem, ki je zadnje čase nastalo zaradi kruha itd. List naglašja, da za vse, kar je pomanjkljivo, ni treba delati krive oblasti. Nalo pa pravi: »Opazujte delo vsakogar in ga kritizirajte! Toda ne kritizirajte le tistih, ki opravljajo odgovorna dela, temveč tudi tiste, ki kritizirajo. Zakaj tudi kritika mora biti podvržena kritiki! Če kdo zabavlja, vprašajte ga, kako bi on naredil, ko bi bil na mestu tistega, ki zabavlja nanj. Spomnite ga tudi na njegova prejšnja dela, če je morda kdaj

Zahvala

Podpisani se najtopteje zahvaljujem upravi »Domoljuba«, ki mi je izplačala pod-poro

1000.— dinarjev (en tisoč)

ob požaru, pri katerem mi je pogorela hiša. Vsakemu priporočam naj ta list naroči, pa pravočasno plača naročnino.

Hvaležni

Av gust Koro™ ec, Gorjuše 53.

VINA Za teško delo je možno vino!
Dobite ga najlažje v
Centralni vinarni v Ljubljani

pravljaj kako odgovorno narodno ali državno opravilo. Da pa boste dosledni, ne pozabite, da na zemlji živi še nekdo, ki vam je bliži drag in blizu. To je vaša spoštovana oseba. Se njo vprašajte, kaj je storila in kaj ni storila, ko bi imela priliko. Zanimajte se tudi, koliko iz vas govori iskrena želja, da bi se položaj popravil, in koliko je v tem iste drobne sitnosti, ki ni le »hrvatskac, marveč splošno človeška. Kritike nikoli ni preveč! Toda tudi dela in poštenosti ni nikoli preveč! Poštenje pa mora biti tako, da vsak, ki spozna, da je nesposoben, zapusti svoje mesto, toda častno in čistih rok, brez repa, ki bi se vlekel za njim od ulice do pisarne. Najvažnejša pa bodi zavest, da je to naša zemlja, naša domovina, da se moramo za njo vsi brigati, da smo vsi odgovorni za njeno stanje.

d Tujega nič — svojega nikomur. Patriarh srbske pravoslavne Cerkve, Gavriilo, je letos v svojem novoletnem pismu srbskemu narodu med drugim tole naglasil: »Stoletne Golgote okrutnega trpljenja, ki je bil na njih križan naš narod, so mu dale veliko in grenko skušnjo, da pozna gorje suženjstva pod tujino in da cení blagor svoje svobode. V tem spoznanju svoje težke in mučne preteklosti ter svoje srečne sedanosti, naš narod črpa voljo in moč energije za svojo boljšo in svetlejšo prihodnost. V svoji mučni stoletni borbi naš narod nikoli ni v sebi gojil kakih imperialističnih osvajanj tujih dežel ter podjarmljivosti tujih narodov, marveč se je po levje bojeval za svojo svobodo, za svoje pravice, za svoje dostojanstvo, za napredek, slavo in veličino svoje narodne države na ognjiščih svojih prednikov. Ta duh bo vedno preveval tudi sinove in hčere naše narodne države Jugoslavije: Tujega nič — svojega nikomur!»

d Ne same v Sloveniji, ampak povsod po Jugoslaviji je zapadel te dni visok sneg, ki povzroča velike motnje zlasti v železniškem prometu zaradi snežnih zamelov.

d 70 letnico plodnega in nesebičnega dela bo praznovala letos celjska gasilska četa.

d 60 industrijskih podjetij je bilo ustanovljenih v Belgradu, od tega 25 v sami prestolnici.

d Največji most v naši državi in najbrž tudi v Evropi je most čez reko Taro v Črni

gori. Srednji lok se boči 155 m nad gladino reke. Most bo veljal 12 milijonov dinarjev. Baje vsa Evropa ne premore tako slikovitoga mostu.

d Zaradi napačne postavljene kretnice je zavozil na zagrebškem kolodvoru potniški vlak iz Zidanega mosta na napačni tir ter trčil v salonski voz pomočnika železniškega ministra. Vagon je bil čisto razbit. Mnogo potnikov je bilo lažje ranjenih.

d Nekateri naši mlini so naročili posebne opreme za predelavo koruze, da se bo mogla v teh mlinih zmleto koruzo vskladiščevati tako, kakor pšenična moka.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Počasi, pa gotovo. Pretekli teden se je politično življenje v Belgradu spet oživilo. Bilo je vsak dan mnogo političnih posvetov in pogovorov, ki se jih udeležuje tudi politični naslednik rajnega dr. Korošca, predsednik dr. Franc Kulovec. Na dnevnem redu je sicer sprememba vlade, ker je treba spopolniti nekaj mest ter pri tem rešiti tudi vprašanje slovenskega deleža v vladi. Poleg tega pa bi se ob tej priliki ustanovilo novo ministarstvo za prehrano, ki pa je zanj treba določiti še natančno področje, za kar pa je treba precej priprav in tehtnega premisleka. Zato pretekli teden še ni bilo rešeno vprašanje presnove vlade, kakor so nekateri pričakovali.

NESREČE

n V sneg se je zgrudil in smrznil. Silen mraz je zahteval svojo prvo žrtev v mariborski okolici, kjer je smrznil 71 letni delavec Jakob Kerbler iz Vurmata. Kerbler je živel s svojo staro ženo v samotni v hribih, v Vurmata nad Selnico ob Dravi. Žena je zbolela na smrt, pa se je starček odpravil v najhujšem mrazu ter v velikem snegu k Sv. Duhu na Ostrem vrhu, da bi dobil tam kako zdravilo. Med potjo pa ga je na osamljenem mestu najbrž prišla slabost, da se je zgrudil v sneg in ker ni bilo nikogar, ki bi mu bil pomagal, je smrznil.

n V lendavskih goricah so našli zmrznjeno 52 letno Julijano Raj iz Lendave.

n Konj ga je brenil. V Orlici pri Vuhredu je brenil konj v trebuh 59 letnega posestnika

Antona Miklavca. Miklavc se je zatekel v bolnišnico, kjer pa je poškodbam podlegel.

n V snegu je smrznil na Vologi blizu Vranskega Telesfor Razenštajn iz Smartnega ob Dreti, oče peterih nedoraslih otrok.

n Plast premoga mu je stisnila prsni koš. V novem premogovniku Vranja pe. v St. Vodu pri Velenju je zasulo v rovu 35 letnega Vinka Jelena. Nesrečniku je plast premoga stisnila prsni koš in zlomila več reber. Poškodbam je podlegel.

n Ko sta podirala bukev, je ta padla na Ivana Ogorevca, posestnika v Brezjem, občini Globoko, in njegovoga delavca Ivana Brataniča. Bratanič je dobil smrtne poškodbe, Ogorevc pa le manjše praske.

Novi grobovi

m Umrlí so: V Štepanju vasi posestnik Anton Vrbin, v Mariboru Štefanič Ivana, v Zalcu živinozdravnik Ivan Fischer, pri Veliki Nedelji mati g. župnika Uršula Skuhala, v Teharjih posestnik Franc Pušnik, v Mozirju vdova po tovarnarju Fani Goričar, v Metliki narodni poslanec Dako Makar, v Selcih nad Škofjo Loko 87 letni Jožef Grošelj, v Kamni gorici ključavničarski mojster Franc Šparovec, v Mariboru kavarnar Aleksander Klešič, v Turju nad Dolom pri Hrastniku posestnik Jernej Orožen, v Slov. Konjicah posestnik Ignac Kuk, v Trebnjem Anica Javornik, v Moravčah trgovka Angela Kolbe roj. Tomc, pri Sv. Juriju ob Taboru Neža Lončar, v Mariboru Sofija Amalija Breznik roj. Skuhala, v Storah vdova po šol. upravitelju Amalija Burnik. — V Ljubljani so odšli v večnost: trgovčeva vdova Arma Reichl, 75 letna Ana Merkužič, Marija Hassler roj. Škrj, uslužbenec svečarne J. Vovk, major Miodrag Arandjelovič, žena uradnika drž. železnice Leopoldina Tavčar, vdova po revidentu Alojzija Majcen, magistratni uradnik v p. Rajmund Doberlet, prevoznik Anton Stopar in Franc Saks. — Naj počivajo v miru!

d Dopisnikom. Maks: Pesem ni napačna, vendar pa pesmi v »Domoljubcu« kaj neradi objavljamo. — Raka: Za enkrat bodi še, da odložimo. — V Leskovcu: Prosimo, da o zanimivih dogodkih poročate takoj in ne šele čez nekaj tednov. — Vodice: Izpadlo je vse tožljivo. — Še Leskovec: Dopisi, došli v torek dopoldne, pridejo prihodnjic na vrsto.

Česa potrebujemo

(Iz kmečkih vrst.)

Ko nemila usoda pošilja težavo za težavo na naš kmečki stan, bi nam bila prava rešilna beseda dobrodošla bilka, katere bi se oprijeli. Ali nismo tudi sami krivi stiske, ko prekrizanih rok tarnamo. Potrebujemo močne stanovske organizacije. Dejavnost in odločne. In česa še bolj? Mož potrebujemo, nesebičnih, značajnih, ki se bodo žrtvovali za blagor kmečkega stanu — Ko naš kmečki rod razjedajo stare rak-rane: našelo vsak zase, nedostopnost za organizacijo, pomanjkanje smisla za skupno združeno delo itd., tem bolj iščemo opore izven sebe. Pomagala naj bi država, banovina, drugi stanovi. — Kako velika mota! Rešite je v nas samih.

Iz našega kmečkega rodu morajo zrasti močje, ki bodo znali samo eno: žrtvovati se za svoj stan. Kje, kako? O, koliko dela jih čaka! Nismo organizacijo Kmečko zvezo. Pa išči in najdi, da boš našel za krajevni odbor pridnega člana. Imamo mladino, nesebično, iskajočo dela, ki se tolikokrat izgublja od gostilne do brezdomnih iger. Le na eno pozabljaj: na svoj kmečki preizkušani kmečki stan. Mladinski odseki Kmečke zveze, Zenska kmečka zveza naj bi bili

še bolj kot doslej krožki vztrajnega in nesebičnega dela za bodočnost kmečkega stanu.

Mladino našo gledam. Tudi ono iz naših družtev. Nadebudno, mnogo obetajočo. Ko si ustvarijo lasten dom, svojo družino na kmečki grudi, ali navadno ne pozabijo na vse prejšnje delo pri družtvih? Zaman jih iščeš pri kmečki organizaciji, pri občini ali zadrugi. Zakaj? Zajelo jih je delo: boj za obstanek na kmečkem domu. In še to: delo na grudi jih je našlo neredko malo ali nič pripravljeno. To sledi, je bode opomin našim družtvom in društvenim delavcem na deželi, da bo treba kreniti v novo smer...

Potrebujemo močno stanovsko organizacijo Kmečko zvezo. Močno ne samo po številu pripadnikov, ampak tudi po dejavnosti posameznih članov.

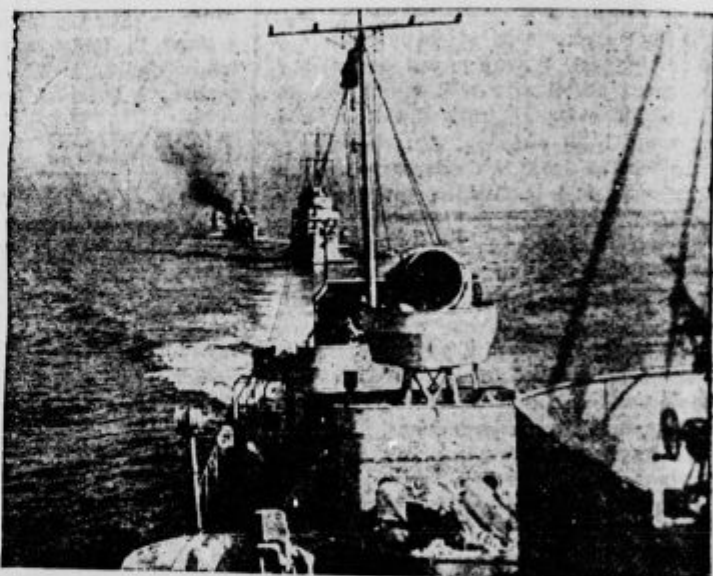
Ko kličemo po vztrajnih, nesebičnih delavcih, ki se bodo res žrtvovali za sveto kmečko stvar, vemo: prinesel jih bo čas. Stiska za kmeta bo morda takrat še hujša. Zato se vprašajmo: Kaj smo storili doslej za naš stan. Naš pesnik pravi: »Kar more, to moč je storiti dolžan.« — Dolžnost stanovskega dela nas kliče. Da bo vsaj našim kmečkim otrokom zasijalo lepše sonce!

Angleške protiletalske čete, ko se bliža sovražno letalo

Italijanske bojne ladje v grškem morju

Grško vojno brodovje

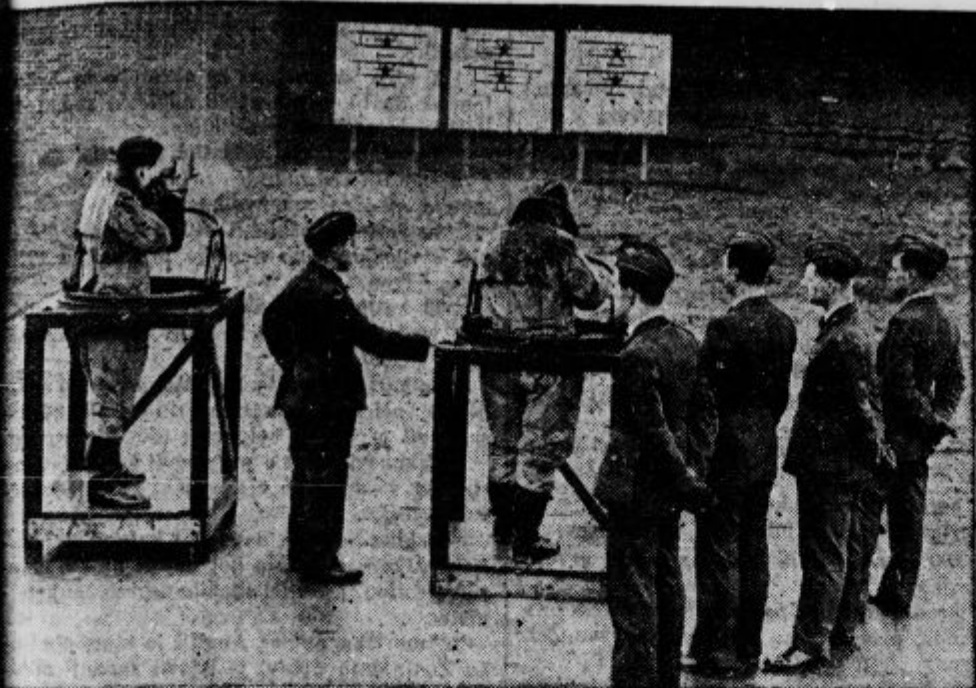

Topovska žrela na angleških vojnih ladjah

Angleški kralj Jurij pri strojni puški

Angleški letalci se vadijo v streljanju na sovražna letala

Emir Abdullah, Angležem prijazen arabski vladar, ki so ga zarotniki skušali umoriti

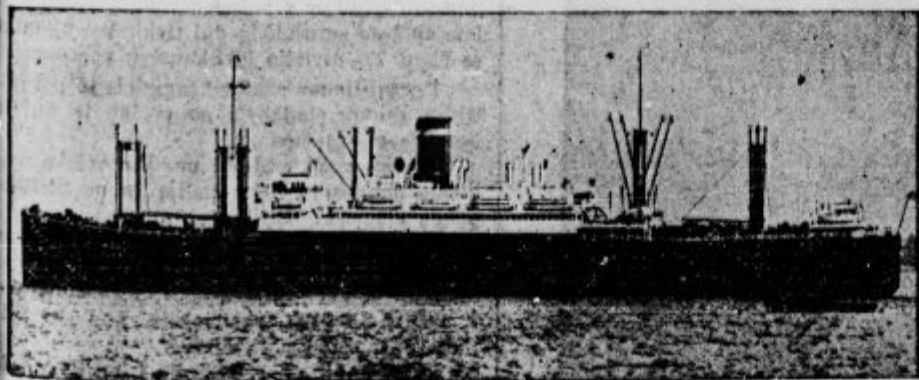
Takole si predstavljajo Nemci Angleže

Kanadske čete prihajajo v Anglijo

Nemški vojaki se zabavajo na dopustu

Velika angleška trgovska ladja, ki jo je potopila nemška podmornica

Novice od vsepovsod

Doa italijanska parnika potopljena

Po poročilu atenske radiopostaje je bila v Jadranskem morju torpedirana velika italijanska potniška ladja »Lombardiac« (20.000 ton). Istočasno je bila napadena s torpedom in potopljena tudi druga velika italijanska ladja »Liguria« (15.000 ton). Ladji sta vozili italijanske čete v Albanijo. — Vojaštvo obeh potopljenih ladij so Grki odpojali v ujetništvo.

Nemci so zopet hudo bombardirali angleško mesto Plymouth.

General Cavallero, novi italijanski polkovnik v Albaniji, bo ostal še nadalje načelnik generalnega štaba.

Romanija je zaprla s minami svojo črnomorsko obalo; oblast ne omenja razlogov za ta ukrep.

Amerika posreduje v sporu med Siamom in Indokino.

Komunski državni voditelj general Antonen je bil nujno poklican v Berlin.

Bolgarski književnik Kolarev je objavil članek, v katerem naglašala, da so vse bolgarske oči obrnjene proti Egejskemu morju.

Diplomatska delavnost držav osi se je zadnje dni zopet obrnila proti zapadu.

Usoda Angleške bo zapetatenja prej, kakor proročujejo pomoč Amerike, vedo italijanski listi.

Sveti tle, da bi se Nemčija in Anglija v bojih intrpali, ker bi bila s tem veljava Sovjetov zelo povečana.

Angleži priznavajo izgube križarke »Southampton«, ki so jo napadli nemški strmo-glavci v bitki pri Siciliji.

Za pospešene pošiljanje letal Grčiji so storjeni vsi potrebni ukrepi, trdijo v ameriških vladnih krogih.

Pomanjkanje pletvine se vedno bolj čuti v italijanski industriji konzerv.

V Ameriki je umrl 73-letni Emanuel Lasker, bivši svetovni šahovski prvak.

Razen komunistov in nekaterih zelo skrajnih socialistov, je velikanska večina ameriškega delavstva za Roosevelta in njegove predloge za pomoč Angliji.

Nemčija dolguje Jugoslaviji nad eno milijardo dinarjev.

Angleška letala so bombardirala Catanijo na Siciliji, ki je sedaj glavno oporišče nemškega letalstva v Italiji.

Spomenice proti divjaškemu bombardiranju civilnega prebivalstva bo izdal v kratkem papir Pij XII.

Neki ameriški bombažnik je preletel ocean — iz Newyorka v Anglijo — času 10 ur.

Falklandske otoke bo Anglija odstopila Ameriki. (Otoki so južno od Argentinije.)

250 novih bojnih ladij bo začela graditi Amerika.

Švedski tisk stalno podpira angleško propagando, piše nemška »Berliner Börsen Zeitung«.

V kratkem pride v Anglijo predsednik avstralske vlade v svrbo posvetov o nadaljevanju vojne.

Anglija je izgubila pravice do spoštovanja, kakršno gre vojskujoci se stranki, fantazira romunski list »Cuventul«.

Sedem dni na teden in 24 ur na dan so začeli delati ameriške tovarne.

Angleški in turški vojaški irvedenci bodo poskrbeti za utrditev Turčije, ne glede na omahujočo politikov Sovjetov.

Angleška podmornica »Paaderac« je v Sredozemskem morju potopila dve večji italijanski ladji, ki sta prevažali motorizirane oddelke.

Ukrepe za omejitve uporabe kruha je izdala tudi španska vlada.

Zlata v vrednosti 22 milijard dolarjev imajo sedaj v Ameriki.

Nemški komisar na Norveškem je sprejel slovitnega pisatelja narodnega socialista Ham-

ana in ga uradno povabil v Nemčijo. Od nemškega knjižnega trga ima Hamson milijonske dobojke.

Anglija se ne bori za obrambo svobode, temveč da bi vsilila svetu angleški red, trdi italijanski »Giornale d'Italia«.

Nemci zanikajo angleška poročila, da bi v Holandiji izbruhnile razne bolezni, ker menda ni zdravega kruha.

Angleži so pretekli teden bombardirali moč za nočjo važno nemško pristanišče WB. helmshaven.

60 milijonov frankov mora Francija plačati vsak dan za vzdrževanje nemške zasedbene vojske.

Bolgarija mora budno stati na straži opričo vse večjega zbiranja turških čet ob bolgarski meji je izjavil bolgarski min. Gabrovski.

Zakonski načrt o prepovedi komunistične stranke so sprejeli v ameriški zvezni državi v Newyorku.

Mehika bo vsak napad na katerokoli ameriške države smatrala kot napad na svo ameriško celino, je rekel mehiškanski zunanji minister.

Ameriška pomoč Angliji je samo obramba Zedinjenih držav, je izjavil zunanji minister Hull.

Ker je zmanjkalo premoga, je bil te dni ustavljen v nezasedeni Franciji ves železniški promet.

General Wavel je prvi angleški vojak, ki je začel ofenzivo, piše »Hamburger Fremdenblatt«.

Po zlomljenem francoskem odporu se je v Franciji izgubilo 17.137 vagonov priljega.

Italija ima dovolj streliva, piše s ozirom na tozadevno angleško propagando italijanska agencija Stefani.

»Čakajo nas le hudi dnevi, toda s pomočjo Amerike bomo vzdržali in ustanovili red, ki nam bo zagotovil mir za pozne do-dove.« je izjavil Churchill.

Svoje nove državne predsedniške določbe v Združenih državah je predsednik Roosevelt nastopil 20. januarja.

Bolgarija se za Dardanelske ožine ne bo berala, je izjavil bolgarski notranji minister Gabrovski.

Nemčija bo posredovala v grško-italijanskem sporu, poročajo iz Švice madžarski listi.

V zračnih bojih v Afriki je padel znan angleški teniški igralec Shynea.

Železniški most se je vdrl v Španiji na progi Barcelona—Valencia. Vlak je padel v vodo. Več mrtvih in mnogo ranjenih.

Italijanske izgube v Albaniji po grških poročilih znašajo do sedaj 75.000 ujetih, ranjenih in mrtvih.

Tisoč italijanskih vojakov, med njimi tudi mnogo častnikov s polkovnikom Menenghettijem na čelu so ujeli te dni Grki. Vsi ujetniki so člani 77. divizije »Toskanskih volkov«.

Pet milijonov centov krompirja in pol milijona centov sladkorja so poslali te dni iz Nemčije v Francijo.

Vedno večji oddelki nemške vojske prihajajo neprenehoma v Italijo in na Sicilijo pišejo ameriški listi.

Anglija je od začetka vojne izgubila za 427.000 ton vojnega brodovja, in sicer 2 bojne ladje, 10 križark, 39 rušilcev, 23 podmornic, 2 nosilke letal in 9 pomožnih križark, trdi italijanski »Popolo di Romac«.

Združene države bodo že 1. aprila v vojni, sodijo višji uradniki ameriških obrambnih ministrstev.

Nemški bombažnik pripravljen za polet na severnaftka

PO DOMOVINI

„Primejduševci“

Tako se imenuje po slovenskem pravopisu Breznika-Ramovša gotova vrsta ljudi. Bojje bi bilo, ko bi jih — ne bilo. Zakaj, prelep je naš slovenski jezik, da se naravnost skrini s takimi in podobnimi izrazi. Saj že hudiča preveč častimo, no ga prenekateri neotesanci kar pri vsaki tretji besedi bruhajo iz nečednih grl in ust. — Pa koliko drugih že grših in ostudnejših kletvin moramo slišati, ki so bile zanešene k nam ne samo iz sosedne države pod južnim soncem, marveč celo iz lastnih krajev naše države. — Kaj je treba nam Slovincem, da »bogatumo« svoj jezik s takimi spakami?!

Povod za pričujoče vrste mi daje pripetljaj prav te dni, ko nisem mogel mimo tega, da ne bi na ulici opozoril troje takih »primejduševcev«, kako malo olike — intelligence — kažejo z grdim pridruženjem — Billi so mladi, na videz res »inteligentni, lepo oblečeni. — Pa kaj koristni, če lepa obleka pokriva grdo srce — brez srčne kulture. Morda so bili celo akademiki? — Ne vem. — Neotesanci so bili vsekako, ker sram jih ni bilo prav nič. Pač pa sem dobil od njih laži-inteligenci primeren, oduren odgovor. — Moram reči, da smetski fant — z redkimi izjemami — ne more po naravi biti tako surov, kakor tako-le mestno tešlo, pa najsi bo čevjarski vajenec ali pa — akademik. — Zal, da je prav med le-timi tolikokrat tako malo srčne kulture — zlasti med tistimi, ki se hočejo sami šteti med »napredne«.

Ko hodim po ljubljanskih ulicah, sli pa, že me privede pot tudi v kak javen lokal, v brivnico ali kamor-koli, slišim: »primejduš« (zraven še »krvenc« ali »krvavc«), madona, porka oštija; ali kake druge izbrane psovke iz krajev, ki se pričenojajo na stran Sotle. — Kakor da bi že Slovinci sami ne imeli več ko preveč takih smrdljivih cvetk, ki kužijo ozračje našega lepega božjega sveta.

Govorimo že še, in pišemo tudi zoper nedostojno vedenje po cestah, na ulicah, na izletih, v železniških vozovih in v javnih lokalih. Celo jezimo se in spotikamo se zavoljo kletvine na javnih krajih. Toda: Kaj smo pa prav za prav že

storili, da se izreže ta rak-rana iz telesa našega slovenskega naroda? Bore, bore malo. Nekaj govorov in nekaj tiskanih člančičev! To je menda vse. — Človek bi res skoro dejal — kot tista lisica, ki je našla molek: same besede.

Kje so dejanja? Kar bi rad povedal s temi vrstami, je to: Preidimo že skoraj od teoretiziranja v besedah in tisku k praktičnemu, stvarnemu delu — Za to pa je treba organizacije. Kaj nam pomaga liga, ki ima prelep namen, da naj dela za dostojnost v vsem našem življenju in iztrebi iz javnosti vse surovosti, če pa ni tistih živih udov, ki bi neposredno, recimo aktivno sodelovali, da se izkorenini do temelja to zlo našega naroda. Liga dostojnosti naj organizira aktivne bojovnike — za nastop vsepovsod: na cesti in ulici, v javnih lokalih, kjer koli. Boj bo sicer hud, zakaj tisti, ki preklinja, je tudi surov. Marsikak udarec bo priletel nazaj. Pa nič zato! Samo, da preženemo surovost iz vsega našega, ne samo javnega, marveč tudi iz zasebnega življenja. F. K-n.

Iz raznih krajev

Jesenice. V teku dveh dni so se vršili na Jesenicah kar trije tečaji, dva celodnevna, eden pa poldnevni. Tečajniki so pazljivo sledili predavateljem, kar daje upanje, da so tečajji popolnoma dosegli svoj namen. — Na praznik sv. Treh kraljev so jeseniški študentje, člani dijaškega kluba »Razor«, priredili v Krekovem domu »Božični večer«. Na sporedu je bilo deset glasbenih in recitacijskih točk, na kar je sledil Meškov misterij »Henrik, gobavi vitez«, katerega so igralci v posameznih vlogah lepo rešili. — Za jeseniško zimsko pomoč je darovala KID namesto venca na grob pokojnega dr. Korošca 7500 din. — Letošnjih smuških tekem ZFO in ZDK v alpskih disciplinah v Škofji Loki se je udeležilo pet članic dekliškega krožka in 13 članov fantovskega odseka. — V februarju bo tel. akademija, katero pripravljata FO in DK.

Ajdovce. Dne 29. decembra 1940 je Prosvetno društvo priredilo v Gnidovčevem domu poučno igr »Tihotapec«. — V nedeljo, dne 26. januarja se bo naše Prosvetno društvo poklonilo onim,

ki so pred 30 leti, pod vodstvom pokojnega župnika Martina Poljaka in učitelja Jankota Muha, zbrani v društvu »Škerjanček«, začeli sejati seme katoliške izobrazbe. Ob treh popoldnih bodo fantje zapeli spevotigro v treh dejanjih »Kovačev študent«, vloga poštarja je pred 30 leti pel učitelj Janko Muha, nato bodo pa igrali pretresljivo božično igro v 2. dejanjih »Rešene«, ki jo je spisal tedanji ajdovski učitelj Janko Muha. Padel je v svetovni vojski in ima spominsko ploščo vzidano na ajdovski šoli. Vse prijatelje in okoličane prav lepo vabimo!

Celjski okraj. Popolnoma je odpovedal glavni dohodek večjega dela našega okraja, to je hmelj. Ni čudno, da so se sedaj ti kmetje začeli ozirati drugam, k živinoreji. To se pozna tudi na celjskem mlečnem trgu, ko je posebno iz savinjskih krajev mleka dovolj. Krme živini primanjkuje. Zeleli bi od banske uprave podviga za nakup močnih krmil, kot lani.

Metlika. Smrtno se je obstrlel ono nedeljo proti večeru 28letni Anton Brodarič iz Rosalnic pri Metliki. S svojim prijateljem in svojo zaročenko je šel v sosednjo vas Bubnarci na Hrvaškem. Šli so kar čez železniški most čez reko Kolpo. Ko so bili na sredi mosta, potegne Brodarič revolver iz žepa, rekoč, da bo videl, kako daleč da bo krogla padla v vožo. Je ustrelil dvakrat, potem mu je pa kar naenkrat počilo v roki. Strel mu je šel v trebuh in predrl črevesje. Peljali so Brodariča z avtom v Karlovce v bolnišnico, kjer pa je poškodbam podlegel. Naj v miru počiva!

Št. Vid pri Stični. Dne 5. januarja smo pokopali Mandelj Marijo iz Srednjega kala v stanosti 74 let. Kutnar Jožefa in Kutnar Ano iz Čagošč. Pogreb je bil naravnost pretresljiv, ker so pogrebi nesli zakonski par enega za drugim in ju položili v skupen grob. Naj vsem trem sveti večna luč! — Na občnem zboru krajevne Kmečke zveze v Št. Vidu pri Stični, so možje poleg običajnega reda živahno obravnavali pereča gospodarska vprašanja in potrebe. Soglasno je bila tudi sprejeta resolucija za samoupravo Slovenije in za breztrošarinski cement. Kot govornik je k nam prihitel v mrazu in snegu svetnik Kmetjske zbornice Alojziji Strman, ki je v poljudnem govoru orisal težavni kmetski položaj.

Stara črkev pri Kočevju. Pri nas smo se v zadnjem letu pričeli živahno gibati. Ustanovili smo Prosvetno društvo, Fantovski odsek in Dekliški krožek. S podporo Slovenske straže smo priredili lepo božičnico z obdarovanjem revnih

JULES VERNE

GOSPODAR SVETA

Mislil sem, da mi bo sedaj gotovo kako besedo privoščil. Toda on se obrne proč in položi roko na regulator; stroji so takoj začeli hitreje delovati.

»Kakor vam drago!« zakličem. »Le molčite naprej! Jaz vseeno vem, kdo ste, kakor vem, da je to tisti aparat, o katerem se je toliko govorilo po državi.«

Vi ste tisti, ki si domišljate, da imate dovolj moči, da zavladate vsemu svetu. Vi... vi... »gospodar sveta.«

Saj tudi ni mogel tajiti. Videl sem obe začetnici na krmilu utisnjeni.

Prepričan, da mi dobim odgovora, sedem spet pred svojo kabino. Dolgo sem se oziral po obzorju, da bi kje zagledal obalo...

Druga mi ni preostalo, kot potrpeljivo čakati.

XIV.

NIAGARA.

Čas je hitel. Krmar se je spet pojavil na svojem mestu; stroje pa je nadziral kapitan sam. Vozili smo v severovzhodni smeri, torej proti mestu Buffalo.

»Zakaj vozi ravno v tej smeri,« sem se izpraševal. Menda vendar ne misli izpustiti sidra v tej luk, poleg drugih ribiških in trgovskih ladij. Če

pa hoče iz jezera, mu slap Niagare zapira izhod. Slapov pa ne more obvladati tudi njegov aparat ne.

Potem sem spet mislil, da hoče na kaki točki obale pristati in pričakati noči. Brod bo spremenil v avto in hitro zginil v sosedne države.

Ce se mi tedaj, ko bom na kopnem, ne posreži zbežati, potem nimam nobenega upanja več, da bi še kdaj videl svobodo.

Severovzhodni kraj jezera so mi bili prav dobro znani. V neki slušbeni zadevi, še tri leta star, se mi je nudila prilika, da sem spoznal obalo Niagare od slapov do velikega mostu. Če se mi bo ponudila kaka prilika za beg, vsaj ne bom v neznanem kraju.

Pri vsem tem pa mi je še vedno nerešeno ostalo eno vprašanje: Zakaj mi je kapitan poslal ono grozilno pismo? Zakaj je špioniral v Vasingtonu za menoj? Kakšna je zveza med njim in Orlovskim gnezdom?

Recimo, da je po podzemeljskih kanalih mogel dospeti v Kirdalsko jezero, ali preko onih nepredhodnih sten... ne, to ni mogoče!

Popoldne ob štirih smo mogli biti le še kakih 20 km oddaljeni od Buffala. Če bi se medtem na jezeru pojavile kake ladje, bi se kapitan prav lahko oddaljil od nje, zlasti še, ker se je Nyuvanta nad morjem prav malo videla.

Le kaj misli, da plove naravnost proti tej luk?

Naenkrat dá krmar, ki je ostro gledal proti severovzhodu, svojemu tovarišu znak. Ta se dvigne in odide v notranjost broda.

Skoraj v istem trenutku se pojavi na palubi kapitan; pristopi h krmarju in se z njim polglasno razgovarja.

Oni pokaže z roko v smeri proti Buffali na dve črni točki, ki sta se kakih deset kilometrov pred nami premikali.

Kapitan je pozorno gledal na one stran; potem skomigne z rameni in mirno sede h krmilu. Toda smeri Epuvanti ni spremenil.

Četrť ure zatem sem opazil na obzorju dva stebra dima. Bili sta to dve ladji, ki sta izplovili iz buffalske luke in se nam z veliko brziho približavali.

V glavo mi pade misel, da sta to morda oni dve torpedovki, o katerih mi je govoril gospod upravnik, katerim je pred nekaj dnevi bilo naročeno, da strážijo ta del jezera; oni dve, za kateri sem imel polnomočje, da jih pozovem na pomoč.

Prav gotovo jima je moral Wels, ko se je vrnil v Toledo, poslati brzozav.

Bilo je očitvidno, ko so zagledali Epuvanto, so hiteli proti njej s polno paro. In vendar je kapitan mirno nadaljeval vožnjo proti Niagari, ne meneč se za sovražnika.

Torpedovki sta gotovo imeli namen Epuvanto nagnati v kot jezera, zlasti še, ker Niagara ni nudila nobenega izhoda.

Kapitan sam je zagrabil za krmilo; pričakoval sem, da mi ukaže, naj grem v kabino. Na moje največje veselje pa do tega ni prišlo; nasprotno moram reči, da se za mene ni nihče zmenil, kot bi me sploh ne bilo.

otrok. — Prosvetna družba si je nabavila za povsod odšel tudi nek harmonij. Kak prvi sprejem nam je naklonila Vojenna razsvetljava v Ljubljani 1936 dni. Za podpora se najbrže nabavljeno. Upam, da se bodo oglašili tudi drugi občinski, da bomo mogli povsoditi še ostale strošne. — Kaka dekleta so pod okriljem Slovenske straže nabavila nekaj za narodno venenje. Bog daj, da bi se v bodoče tako navedeno naše prosvetne dela med Slovenci na Edinosti.

St. Marjeta niše Ptaja. Za novo leto je občinska velika nemoda mlinarja Franca Obnara iz Gorčianc imenovanih ima za Devoji rečni mlaz na ladje nad Dravskim bregom pri Zavrču. Radi edinge je po Devoji pravalo mogočno letovanje, ki je povzročilo, da so se predel tramovi, ki vedno obo mlinski ladji, polomili. Isto pogotovo vodno kolo in mlaz se je naglji čisto po strani, rajši in popolni do čez povozica.

Kotičje. Ker ne vemo, kakšne usoda nas čaka in ker je »Domoljub« najboljši slovenski tednik, sklenimo vsi tisti, ki se imate »Domoljuba«, da ga čimprej naročimo in plačamo celoletno naročnino. Vsi, ki ste »Domoljube« za manj kasa naročili, pa isto doplačajte, da si tako razvurate svoj dom.

Litija. Na starega leta des popoldne je litijski mesar in poslušatelj Lindner Anton na svojem dvorišču zapel drva na cirkularski Nesrečni sklad je bil, da ga je lagri povozil ranila na roki. Poškodba so zdravila, ki ga je kasneje občeval in odrešil, da mora takoj v bolnico. Nesrečje je nastopilo je v prvotiljeni litijski mesar Tone je dne 3. januarja v bolnici umrl. Pokopali so ga v Litiji, imel je zelo lep pogreb. Naj počiva v miru!

Stoja Luka. Vse ljubitelje dobre knjige obveščam, da morajo dobiti vsakovrste knjige zapovedno v Družbenem domu, ker poslane ankarna vasa ostale dopolnje od 10-12. — Ono soboto je bila pokozana Gabriela Nucka, ki je kljub resnici in trdnosti Evidenja dvigala vsoke starost. Bog ji bohi dober plačnik! — V četrtek, 23. januara ob 8 so imeli skopljeno praznovanje v »Triglavski vzhodni« grad Janko Miklav. Vabimo vas! — V nedeljo, 24. jan. ob 8 zvečer bomo upravnili Fejzarijevo »Verigo«. Prihite!

Jesenice. Jesenice so industrijski kraj, kjer se stalno menjava številno prebivalstva, zato je vedno reči, koliko je sočno število duš. Uradne statistike izkazujejo okrog 8000 ljudi v županiji. V dobrodošli se vidno udeležujejo Vincenci-

jeva konferenca, ki z mesečnimi prispevki do-
brnih članov daje podpore v obliki in hranil naj-
bolj potrebnim posameznikom in družinam.

Adlešič. Neki levari so se mimo še pet div-
jih puščav spoprijeli s tega sveta, ob katerih
in bi podeden lajpi od 60 kp. — Z dostavo po-
šne namo nabavljajo.

Bučka na Dolenskem. Za vedno je zatoni-
la oči Marija Golob iz Dni. Velni mir! — Na-
rodniški ustanove vstedi »Domoljub« in plačaj-
te pravočasno naročnino!

Trifite na Dolenskem. Umrl je te dni najstarejši faran tr-
biške župnije Benko
Franc, star 94 let. Bil je
moč, kakršni je ma-
no, vedno na mestu,
kadar se je bilo tre-
ba potegnati za novo
sveto stvar. Za svoj
žalostje tudi »Domol-
jub«, saj mi je bil
posejni naročnik,
odkar list izhaja, t.j.
od 1927. leta na-
prej. Bil je cesar
polnih 32 let, ter ga ni bilu Slovaka, ki se bi
bil ponalj parnjerna in dobrodošnega vesna-
rejnarje — Benkosovega očena K radajema
podkna so ga nosili tovarihi cestari, na prazni-
ku sv. Treh kraljev, ob občini občinskih soro-
dnikov in manev. Naj v mira počiva!

Vranja peč nad Kamnikom. V začetku de-
cembrja 1940 se je po zaslugi g. župnika prof. dr.
trimesečni gospodinjstvo-kmetijski tečaj Ude-
ležbo se ga prav potično in z zanimanjem je
deklet. — V vasko slovensko hišo spada in
mora biti v njej katoliški tednik »Domoljub«!
— Fantje, v vas je mlada kri. Zato vai korajši-
ni in veselo v teh dolgih, zimskih večerih za
televizijske in prvotne sestanke!

Zahar pri Vrhanji. Zgodovj so označili smrt
Ivanke Moče, matere devetih otrok. Nabitje pol-
na je bila cerkvena pogrebost. G. župnik je
pokopaj napravil lep nagovor. Počitajte v mira,
drugi mati!

Radeče. Dne 2. januarja je odigral celjski ta-
bovalski klub priatelstvo tekmo s SK Radeče na 10
deskah. Zmagali so Radečani v razmerju 5:3. —
V preteklem letu smo v radeški občini imeli št

manj kot 91.500 litrov ravnih alkoholnih pišav. Po-
troška pišav je padla največ zaradi podraževja Ev-
ropejskih potrebščin, nezaposlenosti in zaradi slabega
vinskoga pridelka leta 1939. Če računamo povprečno
liter po 15 dn, smo uvideli v letu 1940 za alkohole
pišave 1847.144 dn. Za alkohole pišave izdamo po-
lovino več kot za vino.

Nprvice pri Radečah. V teoriji papirja »Bratje
Piatoki« je te dni izbruhnil požar. Goreti je začel
strela stranskega tovarniškega podlopie, kjer stano-
va v 1 nadst. lasnik tovarne g. Ragg, priložna prostori-
pa so služili za pazeno. Strah, ki se je polotil vse-
ga prebivalstva, zlasti delavstva, namučenega v to-
varni, se je polegel, ko se je zvedelo, da se pri
tovarni sama, ampak je omejeno podlopie. S tek-
nim nastopom so reševalci zabrnili ovarstvo prehod
ognja na druge stavbne prostore. Škoda povzročena
po ognju čemo na 300.000 dn.

Preizgaje. Nasledniku dr. Korolca, z so-
natorje dr. Kulovru smo postali pisemo, v kate-
rem mu izrekamo zaupnico. — Precej je bila raz-
krijena v naši fari hrupa. Po nekaterih hišah je
vse ležalo. Hujših primerov, kvara Bora, ni bilo.
Tudi, ki se odlašajo z naročnino »Domoljub« in
»Gospodinjstvo«, prosimo, da pobližijo s plačilom. Na-
ročnino sprejema naš poverjenik v trgovini za
Preizgajem.

St. Andraž pri Velcah. Mnogi naši posej-
niki, ki so imeli v nabru, kaj vse si bodo v
teku letošnje zime izboljšali na svojih zemlji-
šnih, sedaj svojih načrtov ne morejo izvesti zaradi
brude nime. — V precejšnjih skrbih so tudi naše
podlopie, ko jim marar zvezi, da jim popolnoma
izsuhi vode iz vodnjakov. Edini, ki se veselijo
letošnje zime, so naši vozniki, ki jim je omogo-
čeno spravljati les tudi iz tistih grap, iz katerih
ga sicer niso mogli dobiti.

Sp. Slivnica pri Grosuplju. Velikega pomena je
za našo vas, da imamo vsako nedeljo svetlo malo
doma, ker smo tako oddaljeni od farne cerkve v
Kopanju. Sedaj je po lahko vas vai pri službi boji.
Bog poplataj za to štota dr. Robjmana, g. župnika
Kopovika in vse gg. duhovnike s Rakovca, kateri
opravljajo službo bošjo pri nas. — Ze leta in leta
pravi naša vas prastone oblasti, da bi dovolile iz-
lemiško postajo v Sp. Slivnici. Zatekamo se sedaj
z prošnje k našemu novemu voditelju g. dr. F.
Kulovru.

Revte nad Logatecem. Pokopali smo znano in
priljubljeno »Zavilko mamot Marijo Kunc. Kljub
temu, da na sv. Treh kraljev ni bilo najlepše
vreme, se je njeneza pogreba udeležilo velika

V največji napetosti sem čakal, kdaj se bosta
torpedovki še bolj približali. Kake tri kilometre
oddaljeni sta se obrnili nazaj, da bosta mogli Epu-
vanta vrti pred krilni ognj.

Ka obrata »gospodarja sveta« se je obrnil
brezmenje povrat. Ali je bil res tako gutov, da
na torpedovki nišesar se mrceta?

Čez deset minut smo bili kumaj le en kilo-
meter narazen.

Kapitan je še vedno počkal, da sta se mu
približevali. Tedaj pa pritisne na vrnet in Epu-
vanta naredi po jezera pravači sluk. Očividno
se je igral s sovražnikom in zamislil, da se unak-
ta, je neopomenljivo nadaljeval svojo smer.

Mimo Buffala se je moglo sedaj povsem jasno
videti. Nale za desno od njega v daljavi kakih
osem kilometrov se prilehja Niagara.

Za kaj naj se sedaj odločim? Ali ne bi po-
stusil, ko bomo s torpedovkama v isti črti, da se
kot dober plačnik vrtem v vodo. Kapitanu bo ne-
mogoče, da ne bo nikdar zajame; ena ali druga
torpedovka pa mi medtem pošlje tola.

Moran pa priznati, da se nisem mogel odločiti
za beg tudi zato ne, ker bi potem zapregel vsako
uparje, da se kdaj razrešim le skrivnosti. Moj
politijski instinkt, da bi opustil priliko in ne ujni
števka, ki je od moje domovine poglavljen za
brezpravnega, se je temu živo upiral. Ne ... ne!
Nočem se rešiti; s tem za vedno izgubim igru.
Na drugi strani pa: kakšna usoda me potem čaka?
Kam me bo le ta Epuvanta zanesla, če odanem
za njej?

Medtem sta torpedovki pluli bliže in bliže.
Enaka ju bo Epuvanta imela eno na desni, eno
na levi.

Az sem stal na svojem mestu; števok s pred-
njega dela ladje je stal tik mene. Kapitan, stoj!

nepremišlno ob krmila, s plantefim pogledom in
naježenimi obrvmi, je držal roko na regulatorju,
pripravljen na novo manevriranje Epuvante.

Kaenkrat se v torpedovki na levi zasliši strel
in kroglja zabuhlja preko broda. V tem hipu me
popravlja in pulneje v kabino; zaklopec nad me-
ro se zapre. Slišal sem, da so tudi ostale zaklopec
zapirali, in komaj je minila minuta, smo bili že
pod vodo... Nekoliko zamodlih strelci mi je še
viharjalo na ubi. Potem je vse utihnilo. Brez vsa-
kega gupanja in povsem nesliko je podmornica
plula skoli Erijske jezera. In tega sem spoznal, s
kako lahkoto in hitrostjo je Epuvanta spreminjala
svoje oblike.

Pa kaj bo sedaj počel ta »gospodar sveta«?
Brkane bo obrnil smer bolj proti zapadu, kadar
torpedovki izgube sled in potem bo zapel v ustje
reke Detroit. Gotovo bomo pod vodo toliko časa,
da pridemo in omočja topov, potem pa bo ilak
nož strelca kmee pogubljanja.

Pa si bilo tako; zmislil sem se. Komaj je mi-
nulo deset minut, je bila čuti čudno gibanje. Kaj
je sparat? V občeka za stroje se je slišal raz-
govor ter sliši ropot mehanizma. Nekaj je slišlo
podmornični kvilica. Gotovo se je pojavila napaka
v mehanizmu, drugače bi kapitan ne šilil pod
topovski ognj.

In res, čez nekaj časa je planila svetloba v
mojo kabino. Epuvanta se je dvignila na površino.
Slišal sem boje sem in tja po palubi, tudi zaklopec
so dvignili. Stojal sem na kravi.

Kapitan je zarval mesto pri krmilu, medtem
ko sta se njegov pomagala modila še pri strojih.

Pogledal sem, če sta torpedovki še v bližini.
Da, bili sta, komaj nekaj kilometrov oddaljeni od
Epuvanta. Reči ko sta ju uari, zaleteta napet z
lovom za nja. Toda sedaj v smeri proti Niagara.

iskreno povedano, tega manevra nisem mogli
razumeti. Epuvanta je bila samo še kak kilometer
naprej. Torpedovki sta jo preganjali z največjo
brzino, vendar jo s topovi nista mogli doseči.

Epuvanta se je zadovoljevala s tem, da vedno
obdrži isto razdaljo. Lahko bi je seveda povečala
in v mraku mirno odpula proti jezera.

Z desne strani je izginjalo mesto Buffalo in
malo po sedmi ure se prikaže vhod v Niagara.
Če kapitan zavoji vanj, mora biti naravnost bla-
zen. Morda v resnici ni pri pravi pameti, ker se
sam nazivlje »gospodarja sveta«.

Tu stoji miren, ravnodušen in mlti glave so
okrene, da bi se otri po torpedovkah.

Ta del jezera je najbolj pust. Le prav malo
ladij je plulo po tem predelu, sedaj ni bilo videti
prav nobene. Tudi torpedovki bosta morali kmala
ustaviti preganjanje.

Zateket Niagare ima širino skoraj kilometer,
je pa vedno oža, čim bolj se bliža slapovom.
Veliki slap je visok kakih petdeset metrov in ga
Amerikanci imenujejo konjska podkev, ker ima
podkvi podobno obliko. Indijanci pa jo nazivljajo
vodni gromovnik, ker s svojimi silnimi vodami,
ki padajo globoko doli v strugo, povzročajo nepre-
stano gromenje, ki se sliši več kilometrov daleč.

Soočna kroglja je še visela nad kanadskim
oborjem, na jugovzhodu pa je iz ogromnih vodnih
par, ki so se dvigale iznad slapa, že plaval polni
mesec.

Torpedovki sta nas podili s nezmanjano silo.
Epuvanti ni bilo več povratka. Če se obrne, jo
bodo topovi enostavno potopili. In če bi njihovi
zapovedniki še to vedeli, kar sem vedel jaz, nam-
reč da napaka v mehanizmu onemogočuje Epu-
vanti, da se znova potopi, bi bili še bolj gotovi
svojega uspeha. (Nadaljevanje priložiti.)

judi, med drugimi gasilci, ker je bila pokojnica potra njihove zastave. — Prosvetno društvo je priredilo dve igri: »Mrtvaški ples in »Dva para ženit«. Uspeh je bil vsestransko dober. — Kmečka zveza je imela ono nedeljo svoj redni občni zbor. Izvolili so nov odbor in si postavili smernice za nadalje delo. — Mladinska kmečka zveza bo imela v nedeljo 26. januarja po litanih v dvorani svoj sestanek. Predvajali bomo tudi film iz dežele Culukafrov, da bo malo zaveze za predpust. Le pridite!

Blagovica. V decembru je bil pri nas tečaj. Udeležencev je bilo vsakokrat okrog 100. Predavanja so imeli strokovnjaki. Banski upravi, Kmečki zvezi in predavateljem se na tem mestu iskreno zahvaljujemo. — Pri občini so ustanovili prehranjevalni odbor. Člani z županom na čelu bodo imeli obilno potrebne, a nevaležnega dela. — V soboto, dne 25. januarja bo v Blagovici kramarški in živinski sejem.

Tanjice. Objubljeni nam je, da bo ponizan doglasni tunški klanec, kateri je strah voznikom in pešcem. — V nedeljo, 26. jan. ob 9 dopoldne, takoj po sv. maši, bo v tukajšnji holi predavanje o sadjarstvu. Ker je sadjarstvo za naš kraj velikega pomena, ste vabljeni vsi, da se tedaj predavanja v največjem številu udeležite! Tudi mladina naj pride!

St. Peter pri Novem mestu. Po novem letu smo imeli kar štiri mrtiče. To so: Papež Jožefa, učiteljica iz Zdinje vasi, stara 79 let; Gorenje Ana, posestnica, vdova, iz Mačkova, stara 46 let; Gričar Franc, posestnik iz Strauberka, oče štirih neprebrbljenih otrok, star 35 let, in najstarejša oseba v fari: Vitek Helena, občinska reva, stara 92 let.

Studenec pri Sevnici. V Trbovljah je nagloma umrla v cvetu mladosti 20 let Krajinca Franc iz Studenca. Komaj se je izužil za krojaškega pomočnika in bil v ponos svojim staršem, ki so stivali vanj vse svoj up, ga je že Bog poklical k sebi. Bil je zelo priljubljen, kar je pričal njegov pogreb. — Dragi France, naj Ti sveti večna luč!

Cerklje na Gorenjskem. Otroci prav pridno varčujejo. Hranilnica je lansko leto nagradila 33 otrok za pridno varčevanje. Nagrade so bile od 20 do 200 din. Skupni znesek 2000 din. Letos otroci kar tekmujejo, kdo bo dobil večjo nagrado. — Enainosemdeseto leto starosti je dopolnil Anton Tičar, ugledni posestnik v Vasci. — Dekleta iz gospodinskega tečaja uprizore v nedeljo, 26. jan. v Ljudskem domu igro »Kratka sreča«. Vabljeni! Sv. Andrej v Halezah. Zima nam tudi letos ne prizanaša in bo gotovo napravila ogromno

škodo na vinogradih in na sadnem drevju, saj je skoraj 14 dni vse pod težkim ledenim oklepom. — Ljudje trpijo pomanjkanje, ker ne morejo zaradi zime nič prisluziti. Prodali pa letos tudi ni nič, da bi si kupili sredstev za življenje.

Galteja pri Celju. Naša občina je do sedaj dobavila že tri vagone koruze, katere se je dobila po 3 do 3.50 din za kg. Nadalje je dobavila en vagon krompirja po 130 din za metrski stot. Hvalile smo za to našemu g. županu. — Pomanjkanje petroleja tudi pri nas močno občutimo. Bolj kot kdaj želimo, da bi tudi nam kmalu zasvetila toliko zaželen elektrika.

Borovniški cerkveni pevski zbor je nastopil 12. januarja z moškimi, ženskimi in mešanim zborom, pa tudi s solo petjem. K nastopu je prišlo mnogo občinstva. Uspeh je bil dober; reda v dvorani pa naj bi bilo nekoliko več. Za konec smo poslušali dvodejanko »Čevljar in vrag«. Tudi g. organist zasluži vse priznanje.

Šmartno v Tuhinju. Božičnica v našem kraju je prav dobro uspeša. Učiteljstvo je izvedlo akcijo za pomoč revnim šolskim otrokom v vseplošno zadovoljstvo. Obdarovanih je bilo preko 60 revnih otrok z zimskim toplim perilom in obleko, dočim so bili prav vsi otroci obdarovani še posebej s praktičnimi šolskimi potrebščinami. Skupna vrednost daril je pressegala 3000 din. Da je bilo možno tako lepo obdariti revčke v kraju, gre predvsem zasluga dobrotnikom, ki so z znatnimi zneski največ pripomogli k božičnici. Bog plačaj!

Litija. Prosvetno društvo v Litiji je v nedeljo, dne 12. januarja priredilo v dvorani Ljudskega doma lepo uspešno spominčno proslavo za pokojnim dr. A. Korošcem. — Krajevna Kmečka zveza je imela dne 5. januarja v Litiji redni občni zbor v prostorih Ljudskega doma v Litiji. Udeležba je bila zelo lepa, saj se je občnega zbora udeležilo nad 100 članov. Iz blagajniškega poročila je vredno omeniti pomoč tukajšnje občine pri nabavi semenkega krompirja v znesku 2000 din. Pri volitvah je bil izvoljen po večini stari odbor. Obširno poročilo je podal tudi zastopnik glavnega odbora KZ.

Okrajni odbor Združenja vojaških invalidov v Litiji naznanja, da bo redni letni občni zbor dne 2. februarja (na svecnico) ob 9 dopoldne v prostorih gostilne Grčar na Ustju, občina Šmartno pri Litiji. — Ker občni zbor poseti odposlanec iz Ljubljane, se vabijo vsi vojaški invalidi, vojne vdove in stari v vojni padlih silov, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo!

Naznanila

n V Domu duhovnih vaj pri sv. Jožetu v Celju bodo zaprte duhovne vaje za dekleta od 3. do 7. februarja, za žene pa od 17. do 21. februarja. Začetek duhovnih vaj je vedno prvi dan zvečer ob 18. zaključek pa zadnji dan zjutraj. — Pri današnji dragini stane oskrbnina 100 din. Poleg tega naj prinesejo udeleženke s seboj 2 rjuhi in brisačo. Prijave je poslati teden dni pred začetkom na Dom duhovnih vaj pri Sv. Jožetu — Celje kakor tudi točen svoj naslov.

n Sv. Jakob ob Savi. Prosvetno društvo priredi v nedeljo 26. januarja ob 3 popoldne komedijo v 3 dejanjih »Pričarani ženine«. Pridite pogledat, kako si lahko pričarate ženine ali pa neveste za predpust!

n Prosvetno društvo na Dobrovi uprizori v nedeljo, 26. jan. ob 3 popoldne v dvorani Prosvetnega doma veseloigro s petjem »Moč uniformec«. Obilo smeha. Vabljeni prav vsi!

n Preserje. Prosvetno društvo bo v nedeljo, dne 26. januarja 1941 ob 3 popoldne priredilo presretno Vombregarjevo dramo »V r n i t e v«. Pridite, ne bo vam žal.

n Prosvetno društvo v Komeni bo priredilo v nedeljo, dne 26. januarja 1941 ob 3 popoldne igro v petih dejanjih »Rokovnjači«. Dejanje se vrši v kamniški okolici in v Črnem grabnu. Vabimo vse!

n Voklo pri Kranju. V nedeljo, 26. januarja bodo naši igralci igrali Finčgarjevo igro »Divji lovec«. Vabimo vse, da si jo ogledate. Pričetek ob 3 pop. n Prosto voljna gas. četa Šinkov turu priredi v nedeljo, dne 26. januarja ob 3 popoldne igro »Ljubavni cvet je zamorjen« v 7 slikah. Vabljeni!

n Kal. prosvetno društvo Reteče pri Škofji Loki uprizori v nedeljo, 26. januarja ob 3 popoldne narodno igro v 5 dejanjih s petjem »Posavci na Dunaju«. Domačini in okoličani, vljudno vabljeni!

n Pogreza se od 7. decembra 70-letni Miha Zupin, živčno bolan. Domnevajo, da je blizu Taona utonil v Savi. Kdor bi Zupina našel, naj proti nagradi sporoči Francetu Zupinu, Utič 12, p. Vodice.

n Andrej Pirc: »Smisel in skrivnost trpljenja«. Knjiga bo gotova konec januarja. Prosimo, da to blagohotno upoštevajo tisti, ki so knjigo že naročili. Po izjavi uglednega misijonarja bo knjiga najboljšje zdravilo vsem tistim, ki v današnjih dneh in težkih prišah izgubljajo pogum in jih življenjski tok zanasa na pot obupa. Naroča se: Misijonska tiskarna — Groblje, p. Domžale.

Rabljeva roka

Angleško spisal J Fletcher Ray.

Poslovenil Franc Poljanec.

Nad tem smo se silno čudili razen Proba, ki se je p riveh boigovih rotih, da smo bedaki in norci.

»On slep nikoli bil ni,« je Probus razlagal. »Ta človek vas je vse sleparil, da je lahko jedel kruh lenuhov.«

In z velikim zasmehom nam je obrnil hrbet. Toda mi se zanj nismo menili, ampak nas je toliko bolj brigal on, ki je bil slep, da zvezo. Tako je ozaraval, na kar nam je povedal kakor se prej.

»In povrh,« je dejal, miloščine več ne prostim, ker spadam k družini nekega Zaheja.«

Kajus je nenadoma dejal:

»Meniš tistega Zaheja, cestinarja?« Pa menda ne spadaš k njemu, ki se je predal Rimu, da si je kupil pravico za izžemanje? Pri bogovih! nikogar v Judeji Judje ne sovražijo bolj kakor njega. Siromakom krađe in lih ropal. Domove jim požiral!

»Prav ta,« je Bartimej odvrnil, »pa vendar še več ta. Ta Jezus je tudi njemu oči odprl, da zdaj vidi greh; ki ga je zakrivil. Zakaj glejte! Ko je Jezus prišel v Jeriho, je Zahej, ki je nizke postave, splezal na drevo ob cesti, da bi Nazarečan bolje videl. Obdajalo ga je samreč veliko ljudstva. Tedaj, glej, mu je Jezus rekel: Zahej, stopi dol; kajti danes mam v tvoji hiši ostati. Nad tem so se vsi zelo čudili, saj so vsi vedeli, da je bil grešnik. In glejte! odkar je videl tega preroka, ni več isti. In jaz, Bartimej, ki sem prosil pri

vratih, imam pri sebi veliko zlata skritega. In tablico, na kateri so napisana imena teh, ki jih je Zahej oškodoval. Nekj Ruben iz Jerihe mi mora brati imena; kar se tiče denarja, ga poznam po tipu. Prisegel je namreč, da bo polovico svojega premoženja dal siromakom. Še več! Če je s krivično obtožbo kogar koli ogoljufal, mu bo četverno povrnil. In zdaj sem prišel sem gori v Jeruzalem na povelje prav tega Zaheja, da povrnem tem, katerih imena s seboj nosim.«

»Pri Jupitru,« je pripomnil Kajus, »to je še večji čudež, kakor ta, da so se tebi oči odprle, o Bartimej! Kajti tega Zaheja prav dobro poznam; saj sem imel z njim opravka.« In je pljunil.

Prav tisti večer sem Bartimeja poiskal na cesti proti Betaniji; hotel sem vsekakor kaj več zvedeti. Čudno je bilo opazovati, kako je bil podoben otroku, ko je ogledoval reči, ki sva mimo njih šla ob cesti. Toliko, da sem se zdržal, da se nisem smejal, ko me je spraševal po imenih dreves in živali po polju in nasekih in o takih rečeh, ko sva nanje naletela. Pravil mi je, ko je prišel v Jeruzalem, da je moral oči včasih kar zapreti, da je pot laže našel. Vse mu je bilo tako tuje in novo; luč in barve so ga pa napolnile s strmenjem.

»Ali bi Galilejca zopet poznal?« sem ga vprašal.

»Dal Ej, Scipio, izmed deset tisočev; zakaj njegov obraz je bil prvi, ki sem ga kdaj videl.«

Nato je zopet govoril z veliko nežnostjo.

»Pa naj živim ali umiram, ta obraz mi bo vedno pred očmi.«

Nato sva prišla na obronke Oljske gore. Ko sva se obrnila, je pred nama razpotegnjen ležal Jeruzalem prav v sončnem zahodu. Nekdanji slepec je stal, kakor da ga je prizadelo; oči so se mu v strmenju široko razprle. Tudi meni — dasi mrebiti zato, ker sem gledal z njegovimi očmi — se mesto nikdar ni zdelo

tako lepo. Templja kupola je bila kakor kovano zlato; vrhovi streh vsi heli in jasni pred safirno barvanim nebesom; griči in doline so pa mirno ležali v somraku menjajoče se luči. Pastir je šel mimo s svojimi ovcami, eno jaguje je nosil v naročju.

»Moj Gospod!« je vzkliknil Bartimej. »Moj Gospod! ta lepota! ta gloria vsega tega! In zgrudil se je na tla in poljubljaval travo in cvetlice in od veselja glasno zajokal.

»O Jezus!« je vzkliknil. »Jezus, kako se ti zahvaljujem!«

Zares je bil čuden prizor za vsakogar, kdor bi mimo prišel: rimski vojak, z njim pa človek suhotne postave, ki se je vedel kakor obsedenec. Zato sem ga prijel in ga na nogo postavil.

»Bartimej,« tako sem rekel, »v oči mi poglej in me poslušaj. Dolgo si živel v Jerihu. Proti zapadu ležita Moabska in Amonska dežela, kjer prebiva zdravnik, neki Amenofig, Egiptčan, ki dela z zdravljenjem velike reči in je — tako jih veliko pravi — dal oči tem, ki sede v temi.

»Bartimej,« sem ponovil, »še enkrat mi v obraz poglej pa mi po vsej pravici povej, ali ti ni ta vrnil pogleda? Ali si mi o tem Jezusu iz Nazareta lagal?« In v sreču sem sklenil, da mu naravnost iztrgam jezik, če je lažljivo z menoj ravnal.

Pogledal me je in velika žalost ga je prevzela.

»Scipio!« je zavpil — in oči so se mu zameglile v solzah — »Scipio, ti si mi v moji temi vedno kazal sočutje. Tebi bi ne mogel pa tudi ne hotel lagati. Doli v vojašnici ti nisem nič rekel razen resnice. K temu Amenofigu sem prej hodil veliko let, pa zame ni mogel nič narediti.«

»Pa kako in na kakšen način je mogel ta Galilejec, človek z enakim poklicem, kakor ga imamo mi sami, človek brez učenosti v teh rečeh — kako ti je tak človek mogel dati vid?«

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5.—. Naročniki »DOMOLJUB« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridejke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vlagateljev in naroba.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

»Rusoline«

zoper ščurke, vrčica 8 din. — Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3/1.

Mlinar

samski, pošten, vreden in zdrav, dobi takoj službo v kmečkem mlinu. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. — Krevsar valjčni mlin, Škofja Loka.

Mlin z žago

v Metliki, na vodni pogon, s turbino, s 4 kamni, holländerjem, žago, cirkularno, vagonom na tračnicah, enonadstropen, s stanovanjem, blevom in svinjaki ter semljakom, obstoječim iz travnika, njive in obsežnega brega z akvedukom, ugodno napredaj. Vse v skupni parceli. Cena 300.000 din. — Meščanska skupnost v Metliki.

Slamozreznico

na motor, v dobrem stanju, kupim. Nagode Ivan, poš., Ravnik 20, p. Hotedriška.

Učanka

s 4. razr. mešč. šola, dobra računarica, poštenih staršev, se želi izučiti v večji trgovini. — Mesojedec Milka, Klinja vas št. 50 pri Kočevju.

Slamozreznico

prodam. Zabjek Franc, Ručnik, 13, Ljubljana.

Fanta

16—17 letnega, pridnega, poštenega, sprejemem. Zaloška c. 50 b, Ljubljana-Moste.

»Negnil«

proti gnilobi krompirja, ½ kg 25 din, zadostuje za 1500 kg. Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3/1, tel. 34-73

Kravo

»drugi telčekom« — proda F. Selan, Stranaka vas 7, p. Dobrova.

Kravo s teletom

dobro mlekarico, proda Rotar Anton, Podsmreka 7, p. Dobrova pri Ljubljani.

Mlatilnice

veliko, proda Strojna zadruga v Dolu pri Ljubljani.

Dekleta — pozor!

Napredaj se po zelo ugodnih cenah več polnoma novih šivalnih strojev z 20 letno garancijo pri »Prometu« v Ljubljani, nasproti krizanske cerkve. Telefon 43-90.

Dvoje sani

še skoraj novi, imam napredaj. — Alojz Rogelj, Trboje 9, pošta Smlednik.

Hlapca in služkinje

za kmečka dela, sprejememo Tome, Dravje, Vodnikova cesta 218.

»Mikrotan«

zoper miši in podgane, 100 g 12 din; »Mikrotan« pasta 50 g 11 din. Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3/1.

Fanta

15—17 letnega, najraje Dolenjca, sprejemem za domača in kmečka dela. Pušar, Škofja Loka

Prodaj

na prostovoljni javni dražbi na Vrhniki, pri gostilni »Lovaes«, na dan Svečnice, t. j. dne 2. februarja 1941 ob 3 popoldne, 4 krave, kočije, kosilni, obračalni in grabilni stroj, slamozreznico, stiskalnice za sadje in drugo gospodarsko orodje.

Hlapca

pridnega, treznega in poštenega - sprejemem za kmečko delo. Plača po dogovoru. — Ivan Kuncič, Milno 30, Bled

Brijnje in fige

za šganjkuho lusa na talogah tvrdka - Ivan Jelačin, Ljubljana — Aškerčeva cesta 1 — telefon 22-07.

Pozor!

Ukraden je bil konj svetlordeče barve. — Izsleditelj dobi dobro nagrado. Borisek Josip, Litijska 34.

»Cepilna smolac«

½ kg 8 din, ¼ kg 15 din. Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3/1, telefon 34-73.

Moške obleke

perilo in vasa oblačila po priznani niskih cenah si nabavite pri Preskerju - Sv. Petra cesta 14 — Ljubljana.

Pri kašlju REMEDIA Guajacol SIRUP

v temle originalnem zavoju
DOBIVA SE V VSEH APOTEKAH
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
APOTEKA BAHOVEC, LJUBLJANA

Orošniki, na Vaših pohodih Vas požirek krepljene pijače poži, da lažje prenašate napore v službi domovine. Taka osvežujoča pijača je naš aromatični »EMONA« cvetlični čaj, sestavljen iz samih priznanih domačih krepljenih čajnih rastlin. Prirejen z limono, rumom, žganjem ali mlekom vedno da pijačo izrednega učinka in okusa. Toda samo »EMONA« cvetlični čaj v originalnih paketih lekarne Mr. BAHOVEC v Ljubljani. Dobi se povsod.

Javna zahvala za „REDIN“ prašek

drogeriji KANC v Ljubljani, Židovska ulica 1. Prosim pošljite mi ponovno prašek REDIN, 3 zavitke, sem z njim zelo zadovoljen. Z Vašim redlin m praškom REDIN so se mi mali doječi praški lepo razvijali ter veliko bolj rasti in bili zelo lepi — nakar sem jih dražje in lažje prodal. Redlin prašek REDIN torej vsakemu priporočam. KOS MARTIN, posestnik, Silovec 9, pošta Sromlje

n Sv. Lovrene na Dravskem polju. V nedeljo 23. januarja imamo pri nas II. domovinski dan. Središče proslave je uprizoritev Finigarjeve drame »Naša kritic. Začetek točno ob pol 3 popoldne. Pridite gotovo!

Slivovko, hruševce, palinkovec in rum

si lahko prav poceni sami napravite. 1 steklenica naše esence za napravo 5 litrov slivovke, hruševca, palinkovca ali ruma stane Din 30.— po pošti Din 48.—, 2 steklenici po pošti Din 73.—, 3 steklenice po pošti Din 100.—. Točna navodila na vsaki steklenici.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1

KMETOVALCI!

Ako pomislite na današnje visoke cene žita in moki ter računata, boste prišli do spoznanja koliko donjčka vam nudi domač »TURFAN« mlin. Ta mlin vam čisti žito, melje vse vrste žita v lepo moko za kruh in kuho, izdeluje zdrob, ješprenj in kašo. — Zato z odganjanjem nakupa »TURFAN« mlina škodujete sebi na žitu, času in denarju.

Samoprodaja
TURNSEK ŠTEFAN
Ljubljana, Medvedova 14

Preizkušen redlin prašek

„Redin“ za prašiče

Pri malih prašičkih pospešuje Redin prašek hitro rast, krepi kosti in jih varuje raznih boleznih. Večji prašiči pa se žudovito hitro redijo in dobro prebavljajo. Zadostuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 8 din, po pošti 19 din, 3 zav. po pošti 35 din, 4 zav. po pošti 43 din. Mnogo zahvalnih pisem. Pazite: pravi Redin se dobi samo z gornjo sliko.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 2

Na deželi pa zahtevajte Redin pri Vašem trgovcu ali zadrugi, ker si pristanite poštino.

Prehlic Podpisani Podakar Albin, tov. del. v škofoleški predilnici, preklicujem kot neresnično kar sem izrekel o Franko Ivanu, tov. del. v škofoleški predilnici ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. **PODAKAR ALBIN**

Naročite takoj »Dopoljuba«!

DROBNE

Ker se prišle v javnost stvari, ki jih je sovjetski odposlanec Soboljev govoril s kraljem Borisom, bo vse osebe sovjetskega poslanstva v Sofiji zamenjano.

V španskem Toledu so našli in slovesno pokopali truplo Luisa Moscarda, sina slovitega generala Moscarda, ki je 90 dni branil toledsko trdnjavo Alcazar pred rdečimi tolpmi. Luisa Moscarda so rdeči odreševalci s samokresi prisilili, da je telefoniral očetu v trdnjavo, na se uda, če ne mu bodo ustrelili sina. Ker general tega ni storil, so mu sina res ubili. Drugega so mu po hudem mučenju ustrelili v Barceloni.

Siamske čete so premagale francoske Indokitajce ob reki Mekong. Francozi imajo 600 mrtvih in težko poškodovano vojno ladjo »La Motte Piquet«.

Ker se je Čankajšku spuntala, je bila razpuščena na japonsko-kitajskem bojišču 18. komunistična armada.

Grško bojišče. Glavni boji pri Tepeleniju, ob reki Devoli deluje topništvo, ob jugoslovanski meji bajonetni napadi.

»Brez ameriške pomoči je Anglija v nevarnost, da podleže,« je izjavil v parlamentu ameriški vojni minister Stimson.

Predpusitno razpoloženje
»Danes bova zamenjala vlogi, stari prijatelj. Danes bom ja z tebe zbudil.«

JABLUS - Jabolčnik

Kaj je Jablus? »Jablus« je edina snov iz katere napravite izvrsten sadjevec brez pravega sadjeva. S poštnino stane 50 l din 49.50, 100 l din 79.50, 150 l din 117.—. Sprejel že več 1000 pohvalnih pisem. — Glavno zastopstvo »JABLUS«, Podčetrtbe

VARUJTE SE PREHLADA NOSITE TOPLO OBUTEV

45
7252-54
Visoki sobni copati za otroke. Izdelani so iz toplega voznega dubla. Z obšitimi podplati.

Od št. 27 do 30 Din 45.-
Od št. 30,5 do 34 Din 49.-

49
7225-44
Topli ženski sobni copati iz mehkega kariranega dubla, z usajenimi podplati in vmesnimi podplati iz klobučevine.

99
7159-48
Visoki, topli, moški sobni copati iz kariranega dubla z usajenimi podplati.

89
8282-65002
Visoki otroški čevljički iz močnega boksa z močnimi gumiastimi podplati.

Od št. 27 do 30 Din 99.-
Od št. 30,5 do 34 Din 99.-
Od št. 34,5 do 39 Din 119.-

129
2405-44117
Udobni nizki ženski čevlji iz črnega ali rjavega boksa z lepim okrasom iz krodilje kože nad nartom.

269
2927-44950
Praktični moški nizki čevlji iz gorejega boksa, z usajenimi podplati in petami.

99
5961-24905
Zelo lepi in okusni otroški čevljički izdelani iz laka, kombinirani s sivim boksom.

169
2106-44149
Novi model iz ameriške zbirke. Odprti čevlji iz semisa, kombinirani z lakom. Izdelujemo jih v črni in modri barvi.

329
9629-44730
Elegantni moški nizki čevlji iz finega tolečjega boksa, z usajenimi na okvir sivimi podplati in petami.

149
6462-44722
Trpežni čevlji iz teletjega boksa za dečke, z usajenimi podplati in petami.

Od št. 27 do 30 Din 149.-
Od št. 30,5 do 34 Din 149.-
Od št. 34,5 do 39 Din 199.-

Plata